

ΕΤΟΣ Α'.

Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ, 15 Δεκεμβρίου 1871.

ΦΥΛΑ. ΙΕ'

ΤΟ ΜΕΔΙΟΛΑΝΟΝ.

Α'.

Τὸ Μεδιόλανον εἶναι ἡ ἐπισημυτέρα πόλις τῆς Λομβαρδίας. Ἐάν τὸ Κόμουλον ⁽¹⁾ κληγῆται ὡς γεννήσαν τὸν περικλειέστερον φυσιοσιστοῦρα τῆς ἀρχαιότητος, τὸν Πλίνιον καὶ τὸν ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις περιώνυμον φυσικόν, Βόλταν. Ἐάν ἡ Βρεζία ⁽²⁾ ἐξυμνῇ τὴν Γαλατικὴν καταγωγὴν τῆς. Ἐάν ἡ Κρεμάνα εἶναι ὑπερήφανος ὡς γεννέτιρα τοῦ Ἀμάττη καὶ Στραδιθαρίου, τῶν περιφήμων ἐκείνων κατασκευαστῶν ἐντατῶν ὀργάνων. Ἐάν τὸ Λόδι ἐνασμενίζεται ἐπὶ τῷ ὅτι ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Βαρβαρούσσα καὶ δικαίως ἐναθρόνεται διὰ τὴν ἐκ τῆς γερφύρας του ἡρωϊκὴν διάβασιν. Ἐάν ἡ Πανία ἀναμνησκαται τῆς ὑπὸ τοῦ Καρολομάγνου ἐν ἔτει 774 ἀλώσεώς τῆς, ἣτις κατέστρεψε τὴν ἐν Ἰταλίᾳ ἰσχύν τῶν Λομβαρδῶν καὶ τοῦ ὅτι ὑπῆρξε μάρτυς τῆς ἐνδόξου μάχης, ἐκ τοῦ ὀνόματός τῆς κληθείσης, τῆς τῆς Πανίας, ἐν ἣ ὁ βασιλεὺς Φραγκίσκος ὁ πρῶτος παρέδωκε τὰ ὄπλα

τῆς Γαλλίας τῷ αὐτοκράτορι Καρόλω τῷ 5ῳ. Ἐάν ἡ Μιάντουα, κατὰ τὰς ἐν αὐτῇ διατηρουμένας ἐτι παραδόσεις τῆς, ἐκτίσθη δεκά αἰῶνας πρὸ τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως, καὶ ἐάν ἔφερον ἐν τῷ κόσμῳ τὸν διασημότερον τῶν Λατίνων ποιητῶν τὸν Βιργίλιον. Ἐάν, τέλος, τὸ Πέργαμον εἶναι ἡ πατρίς τῆς οἰκογενείας τοῦ Τάσου. Τὸ Μεδιόλανον ἔχει ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἀξίαν καὶ φήμην μεγαλειτέραν ἀπασῶν τούτων τῶν πόλεων.

Ἡ θεμελίωσις τῆς πόλεως ταύτης, κατὰ τὰς ἱστορικὰς παραδόσεις, ἀνέρχεται εἰς τὴν πρώτην τῶν Κελτικῶν λαῶν μετανάστευσιν πρὸς τὰ βορεινὰ τῆς Ἰταλίας, μέρη, συμβάσαν ἐν ἔτει 400 περίπου πρὸ τῆς τοῦ Χριστοῦ γεννήσεως. Τὸ Μεδιόλανον, εὐρισκόμενον ἐν τῷ μέτῳ εὐρυχώρου καὶ λίαν εὐφόρου πεδιάδος, κατέστη ταχέως, ἐνεκεν τῆς καλῆς του τοποθεσίας, ἡ πρώτη πόλις τῆς ἐδῶθεν τῶν Ἀλπεων Γαλατίας (Gauls Cisalpine). Τινὲς μάλιστα ἐκ τῶν τελευταίων τῆς Ρώμης αὐτοκράτορων προτίμησαν ταύτην ὡς πρωτεύουσάν των. Ὅτε δέ, τῷ 508, οἱ Λογγοβάρδοι, ἡ ἀθροισμὸς με μακρὰς γενειάδας (longues barbes), λαὸς γερμανικὸς ἐκ τῶν ὄχθων τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης, ἐλθὼν, εἰσέβαλεν εἰς τὴν ἀρκτῶν ζώνην τῆς Ἰταλίας, ἐθα ἐθεμελίωσε τὸ βασίλειόν τῆς Λομβαρδίας, ἐνεκαθίδρυσαν τὴν πρωτεύουσάν των ἐν Πανίᾳ. Ἐν τούτοις ἡ πυρομυϊώδης γονιμότης τῆς γῆς, ἣτις περικυκλεῖ τὸ Μεδιόλανον καὶ τὸ ὑγιεινὸν αὐτοῦ

(1) Como, Κόμουλον καὶ Κιμάκουλα, πόλις Ἰταλικὴ κατὰ Λομβαρδίαν, παρὰ τὴν ὀμώνυμον λίμνην, ἔχουσαν κκτοίκους 75,000.

(2) Brescia, πρωτεύουσα τῆς ὀμώνυμου ἐπαρχίας καὶ τοικουμένη ὑπὸ 34,000 ψυχῶν.

κλίμα, διετήρησαν την άξίαν ήν κατείχε και πριν. Η Θεουελίνδα (Theudelinde) δέ, μία εκ των πρώτων της Λομβαρδίας βασιλισσών, υπό του ευαέρου κλίματος παρεκινήθη ν'άνοικοδομήσει εν Μούζα, μέρος κείμενον μίλια τινά βορειανατολικώς μακράν του Μεδιολάνου, μέγαν ναόν και ανάκτορον, όπερ διέταξε και εκόσμησαν διά ζωγραφικών παριστωσών τας πλέον αξιοσημειώτους σκηνάς της Ιστορίας του λαού, ούτινος προέστατο. Το ανάκτορον τούτο, μετασχηματισθέν πολλάκις, ύπάρχει έτι σήμερα, εν αυτώ δέ διατηρείται ο θησαυρός των αρχαίων της Λομβαρδίας βασιλείων, δηλ. συλλογή ιστορικών αντικειμένων περι ής παρακατιών θέλω όμιλήσει.

Μικρόν μετά την εν τη άνω Ιταλία έγκατάστασιν των, οι κυριάρχαι της Λομβαρδίας ήλθον εις διενέξεις μετά των πικτών, οιτινες πολλάκις εκάλεσαν εις βοήθειάν των τους αρχηγούς των Φράγκων, ών ο ένδοξότερος, ο Καρολομάγνος, κατέστρεψεν άνεπιστρεπτεί, εν έτει 774, το υπό των μακρογενειών θεμελιωθέν κράτος και εκυρίευσε αυτό όπως το προσαρτήση εις τας κτήσεις του. Επί των διαδόχων του νέου αυτοκράτορος της Δύσεως, πολλάι πόλεις Λομβαρδικαί, αποτινάξασαι τον ζυγόν των γερμανών ήγεμόνων, προσεπάθησαν να διοικηθώσι δημοκρατικώς. Και δέν δυνάμεθα μόνον να ένδιατριψώμεν ένταύθα εν ταίς λεπτομερείαις των επακολουθησάντων αγώνων, ούτε των αιματηρών πολέμων, οιτινες έλαβον χώραν βραδυτέρον εν τη άνω Ιταλία μεταξύ των Γουέλφων και των Γιβελίνων. Περιοριζόμεθα δέ μόνον να ειπωμεν ότι εν έτει 1162 ο αυτοκράτωρ Φρειδερίκος Βαββαρούσας πολιορκήσας το Μεδιολάνον και κυριεύσας αυτό, κατεδάφισε την πόλιν. Άνεγερθείσα δέ αυτή μετ' ού πολυ έν των έρειπίων της, έθεωρείτο καιάλιν ως μία εκ των μεγαλειτέρων της Λομβαρδίας. Τώ 1395 μετεβλήθη υπό του αυτοκράτορος Βεγκεσλάου (Wenceslas) εις δουκάτον, μεθ' όλης της περιοχής του, κληθέν Μιλανέζον. Το δέ αξίωμα του δουκός περιεβλήθη ο Ιωάννης Γαλέας Βισκόντης. Έπειδή όμως ή γενεά αυτού εξέλιπε τώ 1447, ή οικογένεια των Σφόρτσων (Sforces) έλαβε το νέον δουκάτον. Επί των τελευταίων τούτων ή Γαλλία επετέθη κατά του Μιλανέζου δουκάτου, διότι ο βασιλεύς Λουδοβίκος ο δωδέκατος ήγειρε κληρονομικας απαιτήσεις επ'αυτού προερχομένας εκ της μάμης του Βαλεντίνης Βισκόντης. Οι πόλεμοι ούτοι έλαβον διαφό-

ρους ρόπας επί Φραγκίσκου του Α', διαδόχου του δωδέκατου Λουδοβίκου. Άλλ' ή περίφημος μάχη της Παιίας, καθ' ήν ο Αος Φραγκίσκος ήττήθη υπό του Πέμπτου Καρόλου, περιώσασα αυτούς, είναι το τελευταίον επεισόδιον. Η συνθήκη της Μαδρίτης, συνωμολογηθείσα εν έτει 1526, ήνάγκασε την Γαλλίαν να παραιτηθί όριστικώς των επί του Λομβαρδικού δουκάτου απαιτήσεών της, όπερ, εκληψάσης και της οικογενείας των Σφόρτσων κατά το 1535, μετέβη εις την κυριαρχίαν του Πέμπτου Καρόλου και των απογόνων αυτού. Οτε δέ εξέλιπεν ή Ισπανική γενεά της οικογενείας ταύτης, ή Αυστρια, ής ο βασιλικός οίκος κατήγετο εξ εκείνης, έλαβε το 1706 το Μιλανέζον, όπερ προσαρτηθέν τώ 1815 εις την αρχαίαν Ένετιάν απήρτισε τώ Λομβαρδοβενετικόν βασίλειον. Κατά το έτος . . . . δέ, τέλος, συνεχωνεύθη με το Ιταλικόν βασίλειον.

Πολλοί συγγραφείς εις μάτην προσεπάθησαν να εύρωσι την ετυμολογίαν του αρχαίου ονόματος της πόλεως. Διότι ή αρχαιοτέρα αυτής ονομασία είναι Μεδιόλανον, ή δέ νεωτέρα Μιλάνον.

Η πόλις αυτή εξέιχε πασών κατά την λαμπρωτέραν του Ρωμαϊκού κράτους εποχήν. Τούτο δέ μαρτυροϋσι και πολλοί αρχαιοτήτες, ως εν παραδείγματι, οι δέκα εξ αρχαίοι στύλοι της εκκλησίας του Άγίου Λορέντσου, οιτινες εισί τα λείψανα των λουτρών του Μαξιμιλιανού, συνάρχοντος του Διοκλητιανού και τά παρά το Άμφιθέατρον ανακαλυφθέντα έρείπια των ανακτόρων του ήγεμόνος τούτου.

Καταδαφισθείσα άνηλεώς (1162) ως άνωτέρω ειπομεν, υπό του Έρυθρογενάτου, δέν έβράδυνε ν' αναλάβη την υπό της φύσεως προσδιορισθείσαν αυτή θέσιν. Περι της προόδου του πολιτισμού, των τεχνών, του εμπορίου και του πλουτισμού, όστις υπήρχε κατά τον δέκατον τρίτον αιώνα εν Μιλάνω, ως κρίνη ο αναγνώστης ήμών εκ τινος χωρίου συγγραφής τινος του Γαλθανίου Φλάμμου.

«Το Μιλάνον ειχε 200,000 κατοίκων, 600 συμβολαιογράφους, 200 ιατρούς, 80 διδασκάλους και 50 αντιγραφείς των χειρογράφων. Υπερείχε δε όλων των Βορειών και Δυτικών της Ευρώπης πόλεων, διότι ειχεν όδους εστρωμμένας εκ μαρμαρίνων πλακών, γεφύρας λιθινους, οικίας καλλιδητήτους, παλάτια και μνημεία δημοσία. Το Λόδι, ή Παιία, το Πέργαμον, το Κόμουλον, 150 χωρία και άλλαι τόσαι επαύ-

λεις, συμπεριλαμβάνοντο εν τη περιούχ αυτου. Ο δέ στρατός εν καιρώ μόν ειρήνης συνίστατο εξ 8,000 ιππέων, εν καιρώ δέ πολέμου άνήρχετο εις 240,000 στρατιωτών.

B'.

Το Μεδιόλανον, κατοικούμενον υπό 260,000 ψυχών, συμπεριλαμβανομένου και του πληθυσμού των περιχώρων, κείται παρά τας όχθας του Όλάνα, όστις, γονιμωτέραν την εύφορον αυτού πεδιάδα καθιστά. Έχει 11 πύλας, ών αι εξ υπερβάλλουσι κατά την ωραιότητα τας λοιπάς πέντε. Άπασαι δέ συγκοινωνούσιν, εύτως ειπείν, διά τερπνοτάτου περιπάτου, σκιαζομένου υπό τεσσάρων δενδροστοιχιών ιπποκαλαυκών (1).

Αι τρεις διώρυγες, δι'ών συγκοινωνεί μετά των λιμνών Majeur, και Κομάκλου και μετά της Άδριατικής θαλάσσης, εύκολύνουσι τά μέγιστα το εμπόριον. Εκτός τούτων, οι εις Ένετιαν, Κρεμάκαν, Πλακεντίαν, Τουρίνον, Sesto-Calende και Γένουαν διευθυνόμενοι σιδηρόδρομοι, συνδέουσι την πόλιν ταύτην μεθ' όλου του κόσμου.

Η παιδεία είναι λίαν άνεπτυγμένη, ύπάρχουσι δε πολυάριθμα εργοστάσια, οίον μεταξοποιεία, μαδρασιοποιεία, (2) βελουδοποιεία, εργοστάσια ένθα κατεργάζονται τά δέρματα, τον βάμβακα κλπ.

Η παιδεία είναι καλώς διοργανισμένη και, ως εν τη αρχαία αυτής εποχή, ή φιλολογία και αι τέχναι κατείχον πάντοτε θέσιν διακεκριμένην εν τη πόλει ταύτη. Ο Βιργίλιος εν Μεδιολάνω έσπούδασεν' ο δε Βαλέριος Μάξιμος εν αυτή έγεννήθη. Εν τοις νεωτέροις χρόνοις έγέννησε τον αρχαιολόγον Οκτάβιον Φερράρην, τον σοφόν Φραγκίσκον Βερναρδίνον Φερράρην, θεϊον του προηγουμένου, τον νομοδιδάσκαλον Άνδρ. Άλικάτην, τον γεωμέτρην Βοναθεντούρον Καβαλιέρην, την περίφημον Μαρίαν Γαητάνου Άγνέζα, ήτις καθείξε την έδραν των μαθηματικών εις Βουνωνίαν, τον πάππαν Πίον Δ' και Ούρβανόν Γ'. τον περιώνυμον νομομαθη Βεκαρίαν και άλλους.

Έχει τυπογραφεία πάμπολλα και εκπαιδευτικά καταστήματα τόσα, ώστε πάσα τέχνη

(1) Marrouiers, ιπποκαλαυκά, δένδρον της Άμερικής.

(2) Mæbras, μεταξοβελανκίνον σφαιμα.

και επιστήμη εν αυτή διδάσκεται. Τα κυριώτερα δέ εισίν. Η Λομβαρδική Άκαδημία των επιστημών και της φιλολογίας, ο Ιταλικός σύλλογος των φυσικών επιστημών, το Άθηναιον του Μιλάνου, ή ιστορική και αρχαιολογική Άκαδημία, ο σύλλογος των ωραίων τεχνών, ή Άκαδημία των ωραίων τεχνών, τά δύο βασιλικά σχολεία, ή θεολογική σχολή, ή σχολή της ψειφητικής τέχνης (Mosaïque), ή των κωφαλάλων, ή της κτηνιατρικής και το Όδειον.

Έκ του κέντρου της πόλεως, δηλ. της πλατείας του Domo, διακλαδίζονται προς τας πύλας λεωφόροι, ως καλούσι Corso, προς διάκρισιν των λοιπών όδών. Η μάλλον αξιοπαρατήρητος είναι ή καλουμένη Corso Vittorio Emmanuele, είτα δέ έρχεται ή Corso Venezia, ήτις καταλήγει εις την όμώνυμον αυτή Πύλιν.

Ήδη ως εξετάσωμεν ιδιαιτέρως πάντα τά εν τη ωραία ταύτη πόλει αξιοπεριεργότερα.

Γ'.

Άξιοθαυμαστότερον πάντων των εν τώ Μιλάνω ύπαρχόντων είναι το Domo (ο δόμος) ή η Μητρόπολις.

Έκ των 80 εκκλησιών, αιτινες κοσμούσι την πόλιν, ο μητροπολιτικός ναός είναι ο ωραιότερος και μεγαλειότερος. Είναι δε το μεγαλειότερον μαρμαρίνον κτίριον εξ όλων των εν τη ύψηλώ και εν εκ των μεγαλειτέρων θαυμάτων του κόσμου. Δικαίως δε εκλήθη και το όγδωον εκ μ του κόσμου. Μετά τον Άγιον Πέτρον της Ρώμης και την Μητρόπολιν της Σεβιλίας (Seville), αυτή είναι ή μεγαλειτέρα εν Ευρώπη εκκλησία.

Το έσωτερικόν αυτής μήκος είναι 150 μέτρων, (20 δηλ. μέτρα μεγαλειότερον του της Παναγίας των Παρισίων (Notre dame de Paris), το πλάτος 57 μέτρων, ή δε στεγή εύφρασκεται εις 64 μέτρων ύψος. Το ύψος μέχρι του πέρατος του αγάλματος της Παρθένου, κειμένου εις την κορυφήν του μεγάλου Όβελίσκου, είναι 114 μέτρων.

Ο θεμέλιος λίθος του μεγαλοπρεπούς τούτου κτιρίου έπέθη εν έτει 1386 εν μηνί Μαρτίω υπό του Ιωάννου Γαλέα Βισκόντη. Υπαρχει φιλονεικία μεταξύ των ιστοριογράφων περι του ανθρώπου εκείνου όστις έδωκε το σχέδιον του ναού. Όπωςδήποτε όμως ή οικοδομή εξηκολούθει υπό την επίτηρησιν των καλλιτερον αρχι-

τεκτόνων, ὅτε, κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος, ὁ Ἰωάννης Γαλέας Βισκόντης ἐξητήσατο παρὰ τῶν ἀρχόντων τοῦ Στρασβούργου, νὰ τῷ πέμψωσι τὸν ἀρχιτέκτονα τῆς μητροπόλεως τῶν, ὅπως συμβουλευθῶσιν αὐτὸν διὰ τινὰς δυσκολίας, ἃς ἀπῆντησαν κατὰ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ Δόμου, ἧτις μετέπειτα πολλὰκις διεκόπη.

Ἠκολούθησαν δὲ τὸν γοτθικὸν ρυθμὸν, μέχρις οὗ ὁ Μελλεργίνης, ὁ καὶ Τιβάλδης ἐπινομάσθεις, ζωγράφος καὶ ἀρχιτέκτων ἐνταύτῳ, κληθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Καρόλου Βορομείου, ὅπως τελειοποιήσῃ τὴν πρόψιν, μετεχειρίσθη εἰς αὐτὴν τὸν ρωμαϊκὸν ρυθμὸν. Ἐν ἔτει 1805 ἀπεφάσισαν νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὸν γοτθικὸν ρυθμὸν· οὐχ ἦττον ὅμως διετήρησαν τὰς θύρας καὶ τὰ παράθυρα τοῦ Πελλεργίνη.

Ἐπὶ τῆς αὐστριακῆς κυριαρχίας κατηναλίσκοντο 144 χιλιάδες Φράγκων κατ' ἔτος πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ναοῦ τούτου· ἀλλὰ καὶ ἐπὶ Ναπολέοντος τοῦ Αὐο κατηναλώθησαν 4 ἑκατομμύρια πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν.

Ἐπὶ τῆς στέγης ὑπάρχουσιν 135 Ὀβελίσκοι, εἰς τὴν κορυφὴν τῶν ὁποίων εἶναι ἀγάλματα.

Ἐξωτερικῶς κοσμεῖται ἐκ 2,658 ἀγαλμάτων, ἐσωτερικῶς δὲ ἐξ 964. Οὐδὲν δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς τὸν πλοῦτον τοῦ ἐξωτερικοῦ καλλωπισμοῦ· ἐπὶ πάσης ἐσοχῆς καὶ ἐξοχῆς, ἐφ' ὧν τῶν πυργίσκων καὶ ὀβελίσκων ὑψοῦνται ἀγάλματα· ἀλλὰ τὰ περισσότερα αὐτῶν, εὑρισκόμενα εἰς μέγιστον ὕψος, δὲν δύναται νὰ ἴδῃ ὁ θεατῆς, ὅστις φρονεῖ τὴν τύχην τῶν ἐκεῖ ἐμφωλευόντων πτηνῶν.

Ἀξιοπαρατήρητον ἔστω καὶ τὸ κωδονοστάσιον, ἐφ' οὗ ἀναβαίνει τις διὰ 486 βραχυίδων καὶ ἀφ' οὗ, ὄχι μόνον φαίνονται ὅλαι αἱ λεπτομέρειαι τῆς οἰκοδομῆς, ἀλλὰ καὶ παρίσταται τοῖς ὀφθαλμοῖς θέμα ἀξιοθαύμαστον, ἡ πόλις ὀλόκληρος καὶ τὰ περίχωρα αὐτῆς. Ὁ θυρωρὸς αὐτοῦ ἔχει εἰς τὴν διάκρισιν τῶν ἐπισκεπτομένων τηλεσκοπίον, δι' οὗ διακρίνονται τὰ ἀπειρα ἐκατὶνα πολίχνια, ἅτινα περιζωνοῦσι τὴν εὐρεῖαν ταύτην πόλιν, ἐν εἶδει ζώνης πεποικιλμένης πολυτίμοις λίθοις.

Ἐν τῇ κυριώτερῃ πρόψει ἡ μητρόπολις ἔχει πέντε θύρας. Ἡ ἐν τῷ μέσῳ εὐρισκόμενη ἔχει ἐκατέρωθεν μεγαλοῦς μονολίθους κίονας ἐξ ἐρυθροῦ γρανίτου, ἔχοντος ὕψος μὲν 10 μέτρων καὶ 7 0 0, διάμετρον δὲ ἐνὸς μέτρον καὶ 20/00, ἐφ' ὧν ἐρείδεται ἐξώστης, τὰς γωνίας τοῦ ὁποίου κοσμοῦσιν ἀγάλματα γιγαντιαίου μεγέθους, πα-

ριστῶντα τὸν Ἁγίον Κάρολον καὶ τὸν Ἁγιὸν Ἀμβρόσιον.

Ἐκάστη θύρα εὐρίσκειται κατέναντι σηκοῦ. Ὅθεν πέντε σηκοὺς καὶ πέντε θύρας ὁ ναὸς ἔχει. Οἱ δὲ θύλοι τῶν πέντε τούτων σηκῶν στηρίζονται ἐπὶ 52 ὑπερμεγέθων στηλῶν, αἵτινες, σὺν τῷ κιονοκράτῳ καὶ τῇ βάσει, ἔχουσι μῆκος 24 μέτρων καὶ 39]00.

ὑπὸ τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν εὐρίσκειται ὀκτάγωνον ὑπόγειον ναίδιον, δι' ὕπερ 4 ἑκατομμύρια φράγκων κατηναλώθησαν. Καὶ εἰς τὰς ὀκτὼ γωνίας ὑπάρχουσι κερυάτιδες ἀργυραὶ (1).

Ἐν αὐτῷ καὶ ἐντὸς μεγαλοπρεποῦς ἀργυροῦ κιβωτίου διατηρεῖται τὸ τεταρτερευμένον σῶμα τοῦ Ἁγίου Καρόλου Βορομείου, περιβεβλημένον τὰ ἀδάμασι κεκοσμημένα ἀρχιερατικὰ ἐνδύματά του.

Τὴν ἡμέραν τῆς ἐορτῆς τοῦ ἁγίου Καρόλου ἡ ἐν τῷ ναίδιῳ εἴσοδος εἶναι τοῖς πᾶσιν ἐλευθέρᾳ, ἀλλὰ τὰς ἄλλας ἡμέρας δὲν ἐπιτρέπεται εἰμὴ ἐπὶ πληρωμῇ πέντε φράγκων, δι' ὧν δύναται τις νὰ εἰσέλθῃ καὶ εἰς τὸ λησαυροφυλάκιον τῆς ἐκκλησίας, κείμενον ἐντὸς τοῦ πρὸς δυσμὰς ἱεροσκευοφυλακείου ἐν ᾧ ὑπάρχει, καὶ ἀγαλμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, δύο ἀργυρὰ ἀγάλματα, τοῦ ἁγίου Ἀμβροσίου καὶ τοῦ ἁγίου Καρόλου, ἀφιερωθέντα ὑπὸ τῆς πόλεως ἐν ἔτει 1698 καὶ βαρύνοντα, τὸ μὲν 2,000 οὐγγίας, τὸ δὲ 1760, καὶ πλεῖστα ὅσα ἄλλα τιμαλφῆ καὶ πολύτιμα ἀφιερῶματα.

Τὸ ἔδαφος τῆς μητροπόλεως εἶναι ἐστρωμένον ὑπὸ μαρμαρίνων πλακῶν.

Μεταξὺ πολλῶν πλείστων ἄλλων ἀριστουργημάτων καὶ ἀξιοσημειώτων, εἶναι καὶ ἕκητις ἁγίων λειψάνων ἀνωθεν τῆς ἁγίας τραπέζης κρεμασμένη καὶ περιέχουσα ἐν ἐκ τῶν καρφίων τοῦ ἀληθοῦς σταυροῦ.

Ἐν τῷ ναῷ τούτῳ ὑπάρχει ὁ τάφος τοῦ καρδινάλιου Φρειδερίκου Βορομείου, ἐξαδέλφου τοῦ ἀρχιεπισκόπου, ἐπίσης τὰ μαυσωλεῖα τοῦ Ὁθωνος τοῦ Μεγάλου καὶ τοῦ Ἰωάννου Βισκόντη, τὸ πρὸς τιμὴν τοῦ Ἰωάννου Ἰακώβου τῶν Μεδίκων ναίδιον καὶ πολλὰ ἄλλα.

Τὰ παράθυρα τῆς μητροπόλεως εἶναι ὀραϊότατα· συνίστανται ἐξ ὕλων πολυποικίλων τῶν χρωμάτων, ἀπεικονίζουσιν ἐν ἐκάστῳ παραθύρῳ μίαν σκηνὴν τοῦ Εὐαγγελίου. (ἀκολουθεῖ).

(1) Κερυάτιδες, στήλι εἰς σχῆμα γυναικῶν ὑποστηρίζουσαι τὰς ὀροφὰς τῶν ναῶν.

ΤΟ ΛΟΓΙΚΟΝ ΕΙΝΕ ΑΣΘΕΝΕΙΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

(ΗΣ ΑΠΗΛΛΑΓΗΣΑΝ ΤΑ ΔΟΙΠΑ ΖΩΑ)

Ἀθήνησι, 4 Ἰανουαρίου 1872.

(συνέχει· ἴδε φυλλ. 14').

6.

Συνταγματικοὶ καὶ δημοκρατικοί.

Ἡ μετὰ τοῦ ἐλευθεροῦ ἐργάτου συνομιλία τοῦ Ἀρχαγγέλου τὸν εἶχε κάμει νὰ πλήξῃ ἀληθῶς. Ἐσκέφθη νὰ πετάξῃ πρὸς τὸν οὐρανὸν, καὶ νὰ ἐγκαταλίπῃ χώραν, εἰς ἣν τὸ λογικὸν εἶνε συνώνυμον τῷ ἀγωνίᾳ. Ἄλλ' αἴφνης ἐνθυμήθη ὅτι ὑπεσχέθη εἰς τὸν Ὑψιστον νὰ ἐπισκεφθῇ ὅλας τὰς τάξεις τῆς κοινωνίας.

Ὅθεν ἐπροχώρησε πρὸς τὸ κέντρον τῆς πλατείας «Κουλουβάχατα». Ἐκεῖ εἶδε ἀγύρτην τινὰ ἀγορεύοντα, καὶ ἤκουσε περίξ αὐτοῦ τινὰς λέγοντας, ὅτι αὐτὸς ὁ κύριος βουλευτῆς εἶνε λίαν λογικός.

Ὁ κύριος βουλευτῆς ἔλεγε·

«Ἡδὴ μεταβαίνω εἰς ἕτερον ἀντικείμενον, τὸ περὶ ἀνευθύνου εἰς τὰς συνταγματικὰς πολιτείας.»

«Καὶ ἡμεῖς, ὦ νοήμων λαέ, εἴμεθα ἀνεύθυνοι, διότι δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ἀνευθύνως ὅ,τι θέλομεν ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς, ὅπως οἱ συνταγματικοὶ βασιλεῖς ὑπογράφουν ἀνευθύνως ὅ,τι θέλουσιν.»

Οἱ βουλευταὶ, ἐφώνηζέ τις ἐκ τοῦ πλήθους τῶν ἀκροατῶν, ὀφείλουσιν νὰ λέγωσιν ὅ,τι πρέπει. Ἡ χρῆσις δικαιωμάτων χρηρηγηθέντων δὲν προϋπέθεσεν ὅτι πρέπει νὰ γίνηται κατὰ χρῆσιν. Καὶ ἐὰν ὁ τύπος καταστρέφῃ τὴν οὐσίαν διὰ τῆς καταχρῆσεως προσακαίρως, βαθμηδὸν ὅμως ἐπέρχεται ἡ κατὰ τῆς Βουλῆς κραυγὴ, ἧτις εἶνε ἀκαταμάχητος.

Ὁ βουλευτῆς δὲν ἐπρόσεξε εἰς τὴν φωνὴν τοῦ πλήθους, ἀλλ' ἐξηκολούθησεν, ἐνῶ τινες ἐφώνηζαν, μὴ διακόπτετε τὸν ῥήτορα.

«Τάχα ἂν ἐγγίξῃ εἰς μεγαλειότατος τὴν τιμὴν τινὸς ἢ κλέψῃ, δὲν δικάζεται, ἀφοῦ προηγήθῃ ἡ ἄδεια; Τὸ αὐτὸ καὶ εἰς ἡμᾶς τοὺς βου-

λευτὰς συμβαίνει. Πρέπει νὰ ζητηθῇ ἡ ἄδεια πρὶν εἰσαχθῆμεν εἰς δίκην.

»Εἰς τὰ ἐπ' αὐτοφόρῳ συλλαμβάνεται καὶ ὁ βασιλεὺς, ὅπως καὶ ἡμεῖς.

»Ἐ σὺ λαέ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς προόδου! τί λέγετε;»

Καταβάντος τοῦ βήματος, τὸ πλήθος — κατὰ τὸ στερεότυπον — ἐφώνηξε *μπράβο! εὐγε!* καὶ ἐκρότησε τὰς χεῖρας. Ἄλλ' ἐπειδὴ συγχρόνως ὡς λαὸς τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς προόδου ἠρωτήθη, ἐνόμισε δέον νὰ ἀπαντήσῃ. Λοιπὸν ἤρχισεν ἕκαστος ν' ἀπαντᾷ κατ' ἀρέσκειαν, καὶ ἐγένετο θόρυβος καταχθόνιος, ἐν μέσῳ τοῦ ὁποίου διεκρίνετο τὸ

Ζήτω! — κάτω! — ἐπάνω! — ἐλευθερικὴ ἐκλογαί! — πρέπει νὰ τεθῶσιν ὑποψήφιοι! — ἀμ' ἂν ἔχῃς τύχη! — καὶ τί ἐνόμισαν; Δὲν εἶμαι ἀπὸ ἐκείνους. — *τὴν κακὴν σας γλάσκα.* — Νὰ πέσῃ τὸ ὑπουργεῖον. — νὰ μὴ πέσῃ τὸ ὑπουργεῖον. — Νὰ διαλυθῇ ἡ Βουλὴ. — νὰ μὴ διαλυθῇ ἡ Βουλὴ. — καὶ τὰ τούτοις ὅμοια.

Διὰ δὲ τὴν ἀρμονίαν φαίνεται ἡ τάξις τῶν ἐντίμων ἐπίσης συνταγματικῶν πολιτῶν — ἧτις κύριον ἐπάγγελμα ἔχει τὴν καθαριότητα τῶν ὑποδημάτων, ἀλλ' ἐνόησε καταγίνεσθαι καὶ εἰς ἕτερα εἶδη ἐμπορίου, εἰς πωλήσεις παραρτημάτων, ἢ ἀφοῦ συνεννοηθῇ διὰ χαλκίνων νομισμάτων, μὲ τοὺς πρώην συναδέλφους ἀστυνομικοὺς κλητῆρας, εἰς ζητωκραυγὰς — διακρινόμενῃ διὰ τῆς γενικῆς ἐπιωνυμίας *λοῦστροι, ἔλαβε μέρος εἰς τὸν θόρυβον, καὶ ἐφώνηζε στροῦϊα, στροῦϊα, ῥίμπι ῥίμπι περίξ! ῥίμπι, ῥίμπι μπόμ.* ἢ ἐσῦριζεν, ἢ ἔκαμνε τοῦμπει.

Τέλος οἱ ἐνθερμότεροι ὀπαδοὶ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς προόδου ἐξαφθέντες ἐμιμήθησαν τοὺς — ὡς ἀνωτέρω ἐρρήθη — πιστοὺς τῶν βασιλέων, καὶ ἐγρονθοκοπήθησαν, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν — ὡς ἐννοεῖ ἕκαστος — νὰ λύσουν ὡς πολιτισμένοι λογικῶς τὸ ζήτημα.

Αἴφνης, ἐνῶ ἀνεπτύσσετο τὸ θέμα διὰ γρονθοκοπημάτων καὶ δαιμονίων φωνῶν — δυναμένων νὰ ἀναστήσωσι ἐκ δευτέρου τὸν δις μακαρίτην Λάζαρον — ἠκούσθη ἐκ μέρους τοῦ κλητῆρος τὸ «ἐν ὀνόματι τοῦ νόμου καὶ τοῦ βασιλέως διαλυθῆτε, κύριοι!» καὶ ἐπειδὴ δὲν τὸν ἤκουον, ἐφώνησε δυνατὰ «*λοιπὸν διάλυσις!*»

Ἀκούσας ὁ ἀγορεύσας βουλευτῆς — ἐναθρονομένος διὰ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὀμιλίας του — τὴν λέξιν *διάλυσις*, καὶ ὑποθέσας ὅτι ἡ Βουλὴ διελύθη, ἔτρεξε πάραυτα πρὸς τὸν προϊστάμενον

τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας — ἂν καὶ σφόδρα ἐκ πατριωτισμοῦ ἀντιπολιτευόμενος, μέχρις ἐκείνης τῆς στιγμῆς — νὰ ζητήσῃ τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ ἐπέμβασι τῆς *καλομαθημένης* κυβερνήσεως εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ κατὰ τὰς νέας ἐκλογάς· διότι ἐγνώριζεν, ὅτι τὸ πρόγραμμα τῆς κυβερνήσεως θὰ ὑπέσχετο μὲν ἐλευθερίαν ἐκλογῶν, ἀλλὰ δὲν ἤθελε τηρηθῆ τὸ τοιοῦτον, καθόσον ἡ ἐλευθερία τῶν ἐκλογῶν δὲν ἦτο ἐπιμον, ἐνῶ ἡ ἐπέμβασις ἦτο, καὶ τὰ ἔθιμα εἶνε σεβαστά.

Ἐπασχεν, ὡς βλέπεις ἀναγνώστα, ἀπὸ «λογικόν». Ἄν ἦτο ζῶον ἄνευ λογικοῦ, θὰ ἦτο εὐτυχέστερος, διότι δὲν θὰ εἶχεν ἀδιάκοπον ἀγωνίαν.

Ἄλλ' εἰς τὴν ἐτέραν ἄκραν τῆς πλατείας διεδραματίζετο ἐτέρα σκηνή. Ὁ Ἄγγελος ἐτρέξεν. Εἶδε τινὰ μὲ μέγα ὑπογένηιον καὶ μὲ πῖλον περιέργων *σχοιζόντα*.

— Συμπολιταί! Ἰσότης, ἀδελφότης, ἐλευθερία. Παρθένοσ ἐνοικοῦσα μὲ τοὺς ἀγγέλους δημοκρατία! *κατὰ* θῆ νὰ σὲ ἀσπασθῶ.

Ὁ Ἄγγελος ἐμειδίασεν, ἀκούσας τὴν ἐσφαλμένην ἰδέαν, τὴν ὁποίαν ἔχουν οἱ λογικοὶ περὶ τῶν ἀγγέλων, ὅτι συνοικοῦσι μὲ παρθένοσ.

Ἐνῶ ἀπειράκις ὁ δημοκρατικὸς — ὡς τὸν ἐνόησας, ἀναγνώστα — εἶχε φωνάζει εἰς μάτην, τέλος τις ἐκ τοῦ πλήθους ἐπροχώρησεν, ἔχων γυμνοὺς τοὺς βραχίονας καὶ σκωκόμενα πρὸς τὰ ἄνω τὰ *μανίκια* τοῦ ὑποκαμίσου.

Ὁ Ἄγγελος παρετήρησεν, ὅτι ἐπὶ τοῦ δέρματος τοῦ ἐνὸς βραχίονος ἦτο κεντημένη μὲ βελόνην μία *γοργόνα*, ἐπὶ δὲ τοῦ ἀριστεροῦ εἰς ἀγριωπὸς κρατῶν *σπαθὶ ξεγυμνωμένο*.

Πλησιάσας ὁ ἀντάμης, πρῶτος ἐξ ἀδελφῶν τοῦ *τραμπούκου*, τὸν δημοκρατικόν,

— Συμπολιταί! τοῦ εἶπεν, ἰσότης, ἀδελφότης, ἐλευθερία. Εἴμεθα σύμφωνοι, καὶ ἐπιθυμῶ νὰ σὲ *ἀγκαλιάσω* καὶ σὲ *μιλήσω*.

— Ἐλθε, ἀδελφὲ, ἴσε, ἐλεύθερε, ἐφώναζεν ὁ δημοκρατικὸς.

Καὶ ἀνοίξας τὰς ἀγκάλας τοῦ περιέπτυξε τὸν ἄγνωστον. Ἄλλὰ μετ' ὀλίγον παρετήρησεν, ὅτι τοῦ ἀπέλιπε τὸ πτωχόν του βαλάντιον. Ἐφρόντισε παντοῦ νὰ εὗρῃ τὸν ἀδελφόν, τὸν ἴσον, τὸν ἐλευθερόν, ἀλλ' εἰς μάτην.

— Δὲν εἶνε καιρὸς, ἐψύβρισε, τῆς ἰσότητος, τῆς ἀδελφότητος καὶ τῆς ἐλευθερίας.

Τὸ πάθημα τοῦ εἶχε γίνεи μάθημα. Ἐνόησε τί ἐστὶ κοινωνία ὡπισθοδρομημένη καὶ πάσχουσα ἀπὸ «λογικόν» ἰσότητος, ἀδελφότητος καὶ ἐλευθερίας.

Ὁ συκοφαντηθεὶς ὅτι συνοικεῖ μὲ παρθένοσ ἀγγελος, πλησιάσας καὶ γελῶν ἀπὸ καρδίας, τοῦ εἶπεν·

— Ἐγκαταλείπεις λοιπὸν τὰς ἀρχάς σου;

— Οὐχί, ἀπήντησεν, ἀδελφὲ, ἴσε, ἐλεύθερε, ἄγνωστε· ἀλλὰ, μὰ τὴν *γοργόνα* καὶ τὸν ἀγριωπὸν τοῦ ἀντάμης, εἶνε ἀκόμη ἀναγκαῖαι αἱ βασιλείαι, ὡς τὰ κρανία, τὰ ὁποῖα θέτουσιν ἐπὶ πασσάλων εἰς τοὺς ἀμπελῶνας, διὰ νὰ μὴ πλησιάζουν τὰ ἀρπακτικὰ πτηνά.

— Πάσχεις, φίλε μου, καὶ σὺ ἀπὸ τὴν ἀνθρώπινον ἀσθένειαν «λογικόν», καὶ μάλιστα πλειότερον πολλῶν, καὶ σοῦ τὸ λέγω, διότι εἶσαι εἰλικρινής. Οὔτε μὲ τοὺς ἀγγέλους οἰνοῦν παρθένοσ, οὔτε εἰς αὐτοὺς πραγματοποιεῖται ἡ ἰσότης, ἡ ἀδελφότης καὶ ἡ ἐλευθερία. *Μὴ χάνεσαι* δωρεάν. Ὁ τοκογλύφος, ὁ ἐπιτήδειος, ὁ τυχοῦθρας, ὁ ἀντάμης καὶ ὁ τραμποῦκος, ὁ *πειρασμός*, δὲν θὰ λείψωσι ποτέ. Οἱ δὲ ἄβδρηται, θύματα καὶ τυφλοὶ ὄπαδοὶ τῶν ῥηθέντων, δὲν θὰ λείψωσιν ἐπίσης. *Μὴ χάνεσαι*. Κάλλιον μακρύνθητι καὶ κοιμήσου. διότι, ὅσον εἰλικρινέστερον ὑπηρετεῖς, κατὰ τοσοῦτον τὸ ἀποτελεσμα εἶσεται ὕβρις καὶ ἀχαριστία.

7.

Συγγραφεὶς, ποιηταί, δημοσιογράφοι.

Παρέκει ὁ Ἀρχάγγελος παρετήρησε τρεῖς ἀφρημένους, ἕνα ἐξ αὐτῶν μάλιστα συρίζοντα καὶ ἀτενίζοντα τὰ νέφη. Ἀνεγνώρισεν ὅτι ἦσαν συγγραφεὺς, δημοσιογράφος καὶ ποιητής, ὅστις καὶ ἐσύριζεν, ὅπως συλλάβῃ, ὡς κάμνουν οἱ κυνηγοὶ καλοῦντες τοὺς λαγωὺς, μίαν ὁμοιοκαταληξίαν.

Ἐπλησίασε τὸν συγγραφέα, δὴ ἤκουσε ψιθυρίζοντα «Τέλος πάντων ἐτελείωσα τὸ σύγγραμμά μου σήμερον τὸ πρῶτ. Κατ' ἐμὲ, εἶνε ὅ,τι σπουδαῖον, ἀλλ' ἡ κοινὴ γνώμη ἀγνοῶ τί θὰ εἴπῃ.» Ἦρχισε νὰ σκέπτηται ὡ πόσον ἀνόητος εἶμαι, ἐφώναξε μετ' ὀλίγον. Τὸ τῆς κοινῆς γνώμης ἀπ' ἐμὲ ἐξαρτᾶται· νὰ εὗρω κατάλληλον ὀνομασίαν διὰ τὸ βιβλίον μου, διότι ἡ ἐπιτυχὴς καὶ κινουσα τὴν περιέργειαν ὀνομασία βιβλίου τινὸς εἶνε τὸ πᾶν. Ὁμοιάζει τὰ μεγάλα ὀνόματα, ἅτινα φέροντες οἱ γόνοι των κινοῦν τὸ ἐνδιαφέρον αἰετοῦ δι' αὐτὸν τὸν λόγον, εἴτε ἀξίζοντας, εἴτε μὴ. Πρέπει νὰ δώσω ὀνομασίαν περιέργων· καὶ ὅταν ἐπιτύχῃ τὸ ἐξώφυλλον, ἡ κοινωνία χειροκροτεῖ προκαταβολικῶς τὸ περιεχόμενον.

— Ὁ ἀτυχὴς λογικὸς, εἶπεν ὁ ἄγγελος, ἐκ συγγραφῆς ζητεῖ νὰ γίνῃ *κουμπάρος*· ἔχει *βαπτισία*. Τάχα θὰ μᾶς δώσῃ *μαρτυρικά*; Καὶ ἐστράφη πρὸς τὸν δημοσιογράφον.

Ὁ δημοσιογράφος ἐκράτει εἰς χεῖρας χειρόγραφόν τι, καὶ ἐσκέπτετο πῶς νὰ τὸ θέσῃ εἰς τὴν ἐφημερίδα, ὡς κύριον ἄρθρον, ἢ ὡς ἐπιφυλλίδα. Ἄς τὸ ἀναγνώσω, εἶπε, μεγαλοφῶνως ἄλλην μίαν φοράν, ὅπως κρῖω.

«Τοκογλυφία καρκίνος τῶν κοιωνιῶν.»

Ἦρῶν τις τὴν φυσιογνωμίαν τῶν ὄπαδῶν τοῦ Χριστιανικοῦ, Μωαμεθανικοῦ καὶ Μωσαϊκοῦ θρησκεύματος, συρρεάντων εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τὸ τζαμίον καὶ τὴν *χάβρον*, δύναται νὰ ἐξαγάγῃ τὸ ἀλάνθαστον συμπέρασμα, ὅτι πολλοὶ τούτων ἀπὸ συνήθειαν, φόβον, πρόληψιν, φανατισμὸν καὶ δεισιδαιμονίαν, ἢ ἀπὸ οἰκογενειακὴν παράδοσιν, καὶ οὐχὶ κατ' ἀληθῆ πίστιν καὶ πεποίθησιν, τρέχουν εἰς τοὺς ναοὺς των, ὅπως ἐν κοινῇ λατρεύωσι τὴν κατὰ τὴν πεποιθησὶν ἐκάστου ὄπαδου τῶν δογμάτων ἐπὶ τῆς γῆς ἀντιπροσωπεύσαντα τὸν μόνον Ὑψίστον.

Ἄλλὰ τὸ τοιοῦτον δὲν συμβαίνει εἰς τὴν λατρείαν ἐτέρας θεότητος,

— τῆς θεότητος τοῦ χρήματος —

Ἡ οἱ πολυάριθμοι ὄπαδοί, αὐξανόμενοι, ὡς οἱ κορῆαι, ἀνὰ πᾶν δευτερόλεπτον, εἶνε ἐκ πεπιθῆσεως καὶ πίστεως λάτραι μέχρι φανατικότητος — εἰς ὅσας δὲ κοινωνίας τὸ θρησκεῦμα τοῦτο ἔχει πλειότεραν τῶν ἐτέρων προστάσιαν καὶ προτίμησιν, οἱ δὲ προεξάρχοντες τοῦ θρησκεύματος — ἀντὶ *σαράφηδων* — θεωροῦνται ὡς τι ἑκτακτον, ἐκεῖ φανατίζονται πλειότερον οἱ ὄπαδοί, βαθμηδὸν δὲ ὡς ἐκ τῆς πληθῆος μαραινεται πᾶν αἶσθημα εὐγενές, καὶ ἡ κοινωνία καταλαμβάνεται ἀπὸ καρκίνου.

Ἐθελόντες νὰ περιστείλωμεν τὴν εἰδωλολατρείαν τοῦ χρήματος καὶ τὰς ὀλεθρίας συνεπείας του, παρουσιάζομεν τὸ θρησκεῦμα τοῦτο ὑπὸ τὴν ἀληθῆ του ὕψιν, καὶ εἶθε ἡ φωνὴ ἡμῶν νὰ κατασταῇ φωνὴ τοῦ πλήθους, ὅπως σωθῆ ἀπὸ τὰς συνεπείας ὁ τόπος.

Ἐκαστον θρησκεῦμα ἔχει τὸν ἱερέα καὶ τὸν φανατικόν του. Καὶ τὸ χρῆμα ἐπομένως ἔχει τὸν ἱερέα καὶ τὸν φανατικόν του.

Ὁ ἱερεὺς τοῦ χρήματος εἶνε ὁ τοκογλύφος.

Ὁ φανατικὸς τοῦ χρήματος εἶνε ὁ φιλάργυρος.

Ἡ εἰς ἕκαστον θρησκεῦμα ὁ φανατικὸς σέβεται καὶ ὑπακούει τὸν ἱερέα. Ὁ φιλάργυρος — ἂν καὶ δυσπιστῶν καὶ εἰς τὸν ἴδιον ἑαυτὸν του — σέβεται, καὶ εἶνε ἀληθῶς περιέργων, τὸν ἱερέα τοῦ θρησκεύματος του, τὸν τοκογλύφον, καὶ ἀπατᾶται αἰετοῦ ὑπ' αὐτοῦ, διότι ὁ ἱερεὺς τοῦ χρήματος τοκογλύφος — κατὰ γενικὸν κανόνα — αἰσθάνεται τὴν τιμὴν εἰς τὸν τόκον, καὶ τὴν φιλοτιμίαν εἰς τὸν ἦχον τοῦ μετάλλου.

Ἡ Ἀπαίσιον θρησκεῦμα, ἀλλ' ὁ παραβάς τὴν θεῖαν ἐντολὴν ἀμαρτωλὸς — ῥέπων ὡς ἐκ τούτου ἐκτοτὲ ὡς κατηραμένος — ἐπορτίμωσεν, ἀντὶ τοῦ ἀληθοῦς φωτός, τὴν ἄφρονον αὐτὴν θεότητα, καὶ διὰ τριάκοντα ἀργύρια παρέδωκεν εἰς τοὺς ὄνυχας τῆς ἀστνομίας τὸν θυσιασθέντα ὑπὲρ τῆς ἀνθρωπότητος Θεάνθρωπον.

Ἐξέλειπεν ὁ Ἄπις τῶν Αἰγυπτίων, ὁ Κυρῖνος τῶν Ῥωμαίων, ὁ Ζεὺς τῶν Ἑλλήνων, ἀλλ' ἡ κακὴ θεότης τοῦ χρήματος ποτὲ δὲν θέλει ἐκλείψει. Ἐχει ἐν ἑαυτῷ ἄνευ διδασκαλίας τὴν ἔλξιν τοῦ προσηλυτισμοῦ, καὶ τὸ μεγαλείτερον δυστύχημα, ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ μὴ ὄπαδοί τῆς θεότητος, καὶ αὐταὶ αἱ κυβερνήσεις, εἶνε αἰχμάλωτοι τοῦ ἱερέως τοῦ χρήματος, καθόσον δὲν δύναται νὰ ἐκλείψωσιν αἱ συναλλαγαί.

Δὲν θὰ ἐλαφρυνθῶσι λοιπὸν ποτὲ αἱ κοινωνίαι ἀπὸ τῆς θεότητος ταύτης. Ἡ θεότης ὁμοιάζει τὸν καρκίνον· ὅσας ἐγγχειρίσεις καὶ ἂν κάμῃ εἰς τὸν πάσχοντα, πάλιν ἀνανεοῦται. Ὁ δὲ ἱερεὺς, ἔχων πᾶσαν τὴν δύναμιν κυρίως εἰς ὅσας κοινωνίας ὑπάρχει ἔμμεσος κρυπτομένη ἰησοῦτικὴ ἐνέργεια — ὅπως κρατῆται ὁ τόπος εἰς μαρσμόν — κρατεῖ ὄλας τὰς τάξεις ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν του, καὶ βαθμηδὸν μεταβάλλει τὸν τόπον εἰς τυφλοὺς ὄπαδοὺς τοῦ ὕλισμοῦ. Τὸ δὲ αἶσθημα καὶ ἡ θυσία θεωροῦνται γελοῖόν τι καὶ παραφροσύνη.

Τὸν ἱερέα λοιπὸν τοῦ χρήματος ὀφείλει νὰ κτυπήσῃ ἡ πόλις — ἐὰν θέλῃ νὰ σωθῆ — καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ τὴν βδελυρὰν περιγράφομεν, προθέμενοι νὰ προτείνωμεν μέσον μετριάσεως τοῦ κακοῦ, ἀφοῦ δὲν δυνάμεθα ν' ἀπαλλαγῶμεν ἀπ' αὐτοῦ.

Ἐννοεῖται, ὅτι ἐνταῦθα δὲν ἐννοοῦμεν τὸν ἐπαγγελλόμενον εὐσυνειδήτως τὸν τοκιστὴν, τὸν ζῶντα διὰ τοῦ ἐμπορίου τούτου, ὅπως ζῆ ἕκαστος τίμιος ἐπαγγελματίας, ἀλλὰ τὸν ἀσυνειδήτον, τὸν θέλοντα νὰ ἀρπάσῃ καὶ καταπιῇ τὴν περιουσίαν ὄλων.

«Οἱ τοκογλύφοι — ἱερεῖς τοῦ χρήματος — διαίρουνται εἰς τρεῖς τάξεις.

» α) Οἱ προεξ φληται ἱερεῖς τοκογλύφοι — Οὗτοι, δίδοντες ὀλίγα χρήματα εἰς τὸν προσερχόμενον κτηματίαν — ἔχοντα ἀπόλυτον ἀνάγκην πρὸς καλλιέργειαν τῆς γῆς του — προσπορίζουσι τὴν μέλλουσαν πρόσodon διὰ δυσβαστάκτων ὄρων καὶ ἐπ' ὠφελείᾳ αἰσχροκερδεῖ, ὅπου αἱ κυβερνήσεις — ἀντὶ νὰ φροντίσωσι περὶ συστάσεως γεωργικῶν τραπεζῶν ἢ ἐτέρων ἀμοδιῶν — καταγίνονται εἰς μικρά, ἢ εἶνε σύντροφοι τῶν τοκογλύφων. Πολλοὶ τῶν προεξφλητῶν ἱερέων τοῦ χρήματος, δίδοντες χρήματα εἰς τὸν κτηματίαν σταφίδος, σύκων ἢ ἄλλων προϊόντων, ἐπὶ ὑποθήκῃ τῆς προσόδου, ἀπεξέδυσαν ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν καὶ τοῦ κτήματος τὸν δανεισθέντα. Ἐτεροι, προεξφλοῦντες χρηματικὰ γραμματικὰ προθεσμίας μελλούσης, ἐκράτησαν πολλάκις πλέον τοῦ τρίτου τοῦ σημειωμένου ποσοῦ, ἂν καὶ ἡ προθεσμία ἔληγε μετὰ ἓνα ἢ δύο μῆνας. Ἄλλ' ἡ τάξις τῶν προεξφλητῶν ἱερέων θύει καὶ ἀπολύει εἰς ὅσους τόπους αἱ κυβερνήσεις σπαταλοῦν, τὸ δὲ δημόσιον ταμεῖον στερεῖται. Ἐκεῖ, ὅσοι τῶν πολιτῶν ἔχουν νὰ λαμβάνουν εἴτε διὰ μισθοῦς, εἴτε δι' ἄλλον λόγον, καταφεύγοντες εἰς τὸν τοκογλύφον, συχναίως συννενοούμενον μετὰ τῶν ταμιῶν, ἀπεκδύονται.

» β) Οἱ κυρίως τοκογλύφοι, οἱ μὴ κάμνοντες, ὡς λέγουν, προεξφλητικὰς ἐπιχειρήσεις. — Τὸ τέρας τοῦτο τοκίζει ἀσυνειδήτως ὅσον δύναται καὶ ἐφ' ὅσον βλέπει τὴν ἀνάγκην τοῦ προσερχομένου, δέχεται δὲ τὸν προσερχόμενον ἀναλόγως τῆς περιστάσεως. Καὶ ἐάν μὲν πρόκηται νὰ τὸν πληρώσῃ τις, μὲ ὕψος προσινὲς καὶ κολακευτικὸν τοῦ λέγει: — ὦ φίλε μου! δικτὶ τόση βία; Ἡ τιμιότης ἡμῶν εἶναι γνωστὴ. Δὲν ἀπῆντησα ἀκριβέστερον ἄνθρωπον· εἶμαι εἰς τὰς διαταγὰς σας, ὅποτε θέλετε.

» Ἐάν δὲ πρόκηται νὰ τοῦ ζητήσῃ τις χρήματα, τὸν παρατρεῖ, καὶ ἅμα ἴδῃ τὴν ἀπόλυτον ἀνάγκην του,

» — Ὡ πόσον λυποῦμαι! τοῦ ἀπαντᾷ· οἱ καιροὶ εἶνε τόσοσσοὶ! Ἐχω διαθέσει τὰ ὀλίγα μου χρήματα, καὶ δὲν ἔχω λεπτόν· μάλιστα καὶ ἐγὼ ἔχω ἀνάγκην· ἴσως, ἂν περιμένετε δέκα πέντε ἡμέρας, καὶ πάλιν δὲν σὰς ὑπόσχομαι θετικῶς.

» Ὁ προσερχόμενος, ἔχων ἀνάγκην, τὸν παρακαλεῖ.

» — Πόσον ἐπεθύμουν νὰ σὰς εὐκολῶν, ἂν ἦτο δυνατόν! Πέρασατε αἴριον. Θὰ ἀποταθῶ εἰς ἄλλον, ἀλλ' ἐννοεῖται ὅτι θὰ πληρώσωμεν κάτιτι ἀκόμη· ὄχι μεγάλα πράγματα. Οἱ καιροὶ εἶνε τόσοσσοὶ!

» Ὁ ἔχων ἀνάγκην ἐνδίδει, καὶ εἰς τὸν ἀσυνειδήτην τόκον, τὸ ὀλιγώτερον 24 τοῖς 100, προστίθεται καὶ τὸ κάτι τι, ἦτοι δύο ἢ τρεῖς τοῖς 100.

» Ἐχοντες δὲ ὡς ἀσφάλειαν εἰς πολλὰ κράτη, νομίζοντα τὸν ἐαυτὸν τῶν προωδευμένων, ἀλλ' εὐρισκόμενα εἰς ὀπισθοδρόμησιν πλήρη, τὴν προσωπικὴν κράτησιν, ἀπογυμνῶν τὸν δανειζόμενον, ἂν τυχὸν εὐρεθῇ ἐν ἀνάγκῃ εἰς τὴν λῆξιν μιᾶς προθεσμίας χρέους.

» γ) Οἱ προεξάρχοντες τοκογλύφοι — οὗτοι πράττουσι χειρὸν τῶν ἀνωτέρω τάξεων, ἀλλὰ πάντοτε διὰ τρίτου προσώπου, ἢ κάμνουν χρηματικὸς συνεταξισμούς. Τηροῦσιν ἐν τῇ πολιτείᾳ θέσιν σπουδαίαν, καὶ κάμνουσιν ὅ,τι θέλουσιν εἰς ὅσα κράτη — μὴ ἐννοοῦντα τὴν πατρίδα — ἔπασαν εἰς χεῖρας τῆς τοκογλυφίας, καὶ ἐκκαμν νόμους προστατεύοντας τὸν τοκογλύφον πλείτερον τῶν λοιπῶν τάξεων. Σοῦ λέγουν δὲ μὲ ὄλον τὸ σοβαρὸν ὕψος,

» — Ἡ πίστις γενεᾶ τὴν εὐκολίαν τῶν συναλλαγῶν, καὶ πίστις δι' αὐτοὺς εἶνε ἡ τοκογλυφία.

» Οἱ προεξάρχοντες οὗτοι πλησιάζον τὰ πολιτικὰ πρόσωπα, καὶ φροντίζουσιν, ὑποδεικνύοντες ὠφέλη, νὰ τὰ ἐμπεριδύσωσιν εἰς ληψοδοσίας, προσποιοῦμενοι τὸν εἰλικρινῆ φίλον. Ἀφοῦ τὸ κατορθώσωσιν, ἔχοντες ὑποχειρίους τοὺς πολιτευομένους, κωλύουσι πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ ρίψῃ τὴν δυνάμειν των, καὶ πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ φέρῃ πλοῦτον εἰς τὸν τόπον. Ἄνευ αὐτῶν πλέον οὐδὲν γίνεται.

» Δυστυχεῖς οἱ τόποι οἱ ἔχοντες τοκογλύφους!

» Συμπολιταί! — Ἡ τοκογλυφία εἶνε ἀσθένεια μεταδοτικὴ, ὡς ἡ χολέρα καὶ ἡ πανώλης, καὶ ὅπου ἐνοσκήσῃ, ὀφείλει ἡ ἀστυνομία καὶ ὁ εἰσαγγελεὺς — ἀντὶ νὰ φροντίσωσι πῶς νὰ κατασκοπεύωσι τὸν πολιτευόμενον, ἢ νὰ χαρακτηρίζωσι φράσιν τινὰ, γραφείσαν ἢ λεχθεῖσαν, οὕτως ἢ ἄλλως — νὰ λάθωσι μέτρα κατὰ τῶν τοκογλύφων, καὶ τοὺς τοποθετήσωσιν, ὡς πράττουσιν εἰς τοὺς πάσχοντες ἀπὸ μολυντικῆν νόσον — εἰς μέρος παράμερον παρὰ τὰς πωλουμένας γυναῖκας, διότι τὸ ἐπάγγελμα αὐτῶν εἶναι ἀληθῶς βδελυρὸν.

» Συμπολιταί! — Τοὺς τοκογλύφους δὲν πρέπει νὰ τοὺς συναναστρέφῃται τις, διότι δὲν ἔχουν καρδίαν, καὶ οἱ τόποι, εἰς οὓς αἱ οἰκογένειαι ἔχουν ἀνοίξει τὴν θύραν εἰς τὸν τοκογλύφον καὶ τὸν ἐμπιστεύονται ὑποθέσεις, πάσχουσιν ἀπὸ δυσίατον ἀσθένειαν. Ὁ τοκογλύφος εἰσερχόμενος εἰς τὸν οἶκον, ἀναπτύσσει τὸ αἶσθημα τῆς αἰσχροκερδίας μεταξὺ τῶν μελῶν, καὶ συμβαίνει συχναίως ἀδελφῇ, ἀδελφός, υἱός, νὰ κλέψῃ τὸν συγγενῆ του, ἢ νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ κακουργήματος τῆς πλαστογραφίας, καὶ διαθήκῃς ἀκόμη, πρὸς ἰδιοτέλειαν.

» Συμπολιταί! — Ὅπου ὑπάρχει νομοθετημένη ἢ προσωπικὴ κράτησις, πρέπει νὰ πέσῃ πλέον, διότι εἶνε ἀληθῶς ἀπαίσιον. — ἐνῶ δύναται τις νὰ ἐκφρασθῇ καὶ ἐπικρινῇ ἐντὸς τῶν νόμων μίαν Κυβέρνησιν, ὅπως ἀρέσκειται — δι' ἑκατὸν δραχμὰς νὰ προσωποκρατῆται ἀπὸ ἓνα ἀσυνειδήτην ἢ χυδαῖον.

» Ἐλθετε νὰ συννενοηθῶμεν.»

Μόλις ὁ δημοσιογράφος ἐτελείωσε τὴν ἀνάγνωσιν τῶν ἀνωτέρω, καὶ ἀνεφώνησεν: — Ὡ! βεβαίως ὡς κύριον ἄρθρον θὰ τὸ καταχωρίσω, καὶ οὕτω ἀρχίζω ἓνα πόλεμον δύσκολον μὲν, ἀλλ' ὠφέλιμον εἰς τὴν πατρίδα μου. Ἦρχισε δὲ νὰ περιπατῇ, διὸ καὶ ὁ ἀγγελος ἐστράφη πρὸς τὸν συρίζοντα.

Ὁ ποιητὴς ἔδενε, ὡς λέγουν κοινῶς, ἢ ἐσύνθετεν ἐν ποίημα, καὶ παύσας νὰ συρίζῃ, εἶπεν· Εὗρον τὰς δύο ὁμοιοκαταλήκτους λέξεις μπουῦφος, κοῦφος· ἄς δέσωμεν λοιπὸν τὸν στίχον·

ὁ ἄνθρωπος ὁ κοῦφος
φέρειται ὡς ὁ μπουῦφος·

Ὡ νὰ πάρῃ ὁ διάβολος! ἐξηκολούθησε μονολογῶν δυνατὰ. Τὸ δίστιχον δὲν ἔχει οὔτε νόημα, οὔτε μέτρον, οὔτε ζῶν, ἐνῶ πρέπει νὰ ἔχη ζῶν καὶ πλήρη ἐννοίαν ἢ στροφή. Ἀνεστέναξεν ἐκ βάθους ψυχῆς καὶ ἐξηκολούθησε. Διὰ νὰ γίνῃ τις ποιητὴς, δὲν εἶνε τόσοσσοὶ εὐκολον, ὅσον νὰ γίνῃ ὑπουργός καὶ βουλευτής, ἢ ἄλλο τι τιτλικόν, καὶ ἰατρός ἀκόμη. Ἡ ποίησις δὲν συνίσταται μόνον εἰς τὴν ὁμοιοκαταληξίαν, μολονότι πολλοὶ μοῦ λέγουν ὅτι θὰ γίνω ποιητὴς. Μὰ πότε τέλος πάντων;

Ὡ Μοῦσα, Μοῦσα, βοήθησόν μοι.

Ναί! τώρα τὸ ἐνθυμήθην. Διὰ νὰ γίνῃ τις ποιητὴς, μείπον, ὅτι ἀπαιτοῦνται στερεοτύπων τρία τινὰ.

α) Νὰ ἠγάπησῃ καὶ νὰ ἀπέτυχε.
β) Νὰ ἐπεινάσῃ καὶ νὰ ἐδανείσθῃ ἀπὸ τοκογλύφον.

γ) Ἄν ἴσως ἐγεννήθῃ ποιητὴς.
Ἄληθῶς ἐφώνησεν ἐμπνευσθεὶς καὶ βήξας τρίς.

Πρῶτον προσὸν τοῦ ποιητοῦ εἶνε νὰ ἀγαπήσῃ, τὴν φίλην του δι' ὡς ἄπιστον κατόπιν νὰ μισήσῃ. Τὸ δεύτερον — εἶνε κοινὸν — ἡ πείνα, ἡ γυμνότης· τάχα δὲν πάσχει ἅπαντα σχεδὸν ἡ ἀνθρωπότης; Τὸ τρίτον εἶνε τραμερὸν «ἂν ἴσως ἐγεννήθῃ» ἂν καὶ ἐντὸς τι ἐνστικτοῦ περι αὐτοῦ μὲ πείθει. Τέλος ἠγάπησα πολὺ καὶ ἐπεινάσα συγχρόνως· ἂν ἐγεννήθῃ — ἄγνωστον ἄς τ' ἀποδείξῃ ὁ χρόνος.

Ἄμα ἀπήγγειλε τοὺς στίχους, ἔκαμε ἐν πῆδημα καὶ ἐξέβαλε φωνὴν δυνατὴν, ἥτις διέκοψε τοὺς βρεβασμούς τῶν δύο ἄλλων, τοῦ τε συγγραφῆς καὶ τοῦ δημοσιογράφου.

— Ἐ! ὦρα καλὴ! τοῦ εἶπον. Ἐδῶ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν δὲν πηδοῦν, κύριε δῆθεν ποιητὰ.

Ὁ ποιητὴς ἐστράφη εἰς τὸ «δῆθεν ποιητὰ» καὶ τοὺς ἀπέτεινε ποιητικὴν τινα ἔκφρασιν, ἥτις τοὺς ἠρέθισεν ἔτι πλείτερον. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο νὰ ὑβρισθῶσι, καὶ χωρισθέντες ἠπέλησαν ἀλλήλους, ὅτι εἰς τὴν δημοσιότητα θὰ ἀποδειχθῶσιν ἀναλφάβητοι καὶ μηδαμνοί.

— Περιέργοι λογικοὶ, εἶπεν ὁ Ἄγγελος. Ποτὲ δὲν ὑπέθετον ὅτι οἱ ποιηταί, οἱ συγγραφεῖς καὶ οἱ δημοσιογράφοι δύνανται νὰ ὑβρισθῶσι μεταξὺ των, καὶ νὰ ζητῇ νὰ ἀποδείξῃ ἕκαστος τὸν ἐαυτὸν τοῦ τέλειον, τοὺς δ' ἄλλους ἀνικάτους. Ἐλαβε περιέργειαν νὰ μαντεύσῃ ποίου τύπου λογικοὶ ἦσαν. Εἰς τὴν Γερμανίαν, ἐσκέφθη, ἕκαστος φιλολόγος καταγίνεται χωρὶς νὰ φθονῇ τὸν ἕτερον, ἀλλὰ καὶ χωρὶς νὰ τὸν ἐπαινῇ ἀκρίτως. Εἰς τὴν Γαλλίαν, ὡς νὰ ἦνε εἰς συνεννόησιν μεταξὺ των, ἅμα ἀπαντήσωσι πλεονεκτημάτων πλείοτερα τῶν ἐλαττωμάτων εἰς ἔργον τι, ἀπαντες οἱ ἄλλοι φιλόλογοι ἐπαινῶν καὶ ἐργάτην καὶ ἔργον, καὶ οὕτω οὐχὶ μόνον τὸν ἐνθαρρύνουν, ἀλλὰ καὶ πολλάκις τὸν ὑψάνουν δωρεάν ἢ ὅσον δὲν ἀξίζει. Ἄ! τώρα ἐνόησα· εἶνε Ἕλληνας οἱ ὑβρισθέντες, διότι μόνον ἐκεῖ ἐκ φθόνου καὶ μίᾳ ἄνω τελείᾳ ἂν παραλειφθῇ — ἔστω καὶ κατὰ λάθος τοῦ στοιχειοθέτου — ὅσον καὶ ἂν ἦνε καλὸν τὸ ἔργον, θὰ ἐπιτεθῶσι μέχρι καταστροφῆς κατὰ τοῦ συντάκτου οἱ ἕτεροι, καὶ οὕτω οὐχὶ μόνον δυσκόλως ἀποκτᾷ τις ὑπόληψιν, ἀλλὰ καὶ εἶνε ἐχθροὶ μεταξὺ των οἱ λόγοι.

8:

Φιλάργυροι και άσωτοι.

Τριάκοντα βήματα εκείθεν συνήντησεν ο άγγελος τινά άγωνιόντα, τύπτοντα τὸ στῆθος του και παραπονούμενον δια τὴν αύριον.

— Τί έχεις, λογικέ; τοῦ εἶπεν.

— Και τί δὲν ἔχω; ἀπήντησε με ἀπηλπισμένον ὕφος. Εἶμαι πτωχός· δια τεσσαράκοντα ἔτη ἔχω ὅλα τὰ μέσα νὰ ζήσω καλῶς, ἀλλὰ μετὰ ταῦτα τί θὰ κάμω; Πρέπει νὰ σκέπτηται τις ὡς λογικός. Ἄν ἦτο δυνατόν νὰ μὴ φάγω σήμερον, ἂν και πεινώ πρὸ τεσσάρων ὡρῶν, και νὰ τοκίσω τὰ χρήματα, τότε ἴσως, και πάλιν ἴσως τὴν αύριον δὲν θὰ περάσω ἄθλια.

— Ὡραία περιῆς και σήμερα, ἐψιθύρισε ὁ άγγελος· και ἀποταθείς πρὸς αὐτόν, ἂν νομίζης ὅτι σήμερα περιῆς καλά, δὲν σε εὐχομαι νὰ περάσης οὕτω αύριον, τοῦ εἶπεν.

Κατόπιν ὡς πνεῦμα τὸν ἠκολούθησεν ἐκ περιεργείας. Τὸ δωμάτιόν του ἦτο πλήρες σάκκων χρυσοῦ. Ἀφοῦ ἐμέτρησε δις τὰ χρήματά του— τί νὰ τὰ κάμω τόσον ὀλίγα; εἶπεν, πῶς θὰ ζήσω ὁ τρισάθλιος; και ἐπροχώρησε πρὸς τὸ παράθυρον.

Εὐθυμός τις και ζωνηρός, ιστάμενος ἀκριβῶς κάτωθεν τοῦ παραθύρου, ἐκάλει σύντροφόν του τινά ἐρχόμενον μακρόθεν.

— Σπεῦσον, διότι εἴμεθα εὐδαίμονες σήμερα. Ἐχω ἔν τάλληρον. Ζήτω ἡ ζωῆ.

Ἄλλὰ συγχρόνως, ἀκούσας βαθὴν στεναγμόν, ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμούς, και ἀπήντησε τοὺς τοῦ φιλαργύρου.

Ἄμα τῆ ἀντικρύσει ὅ,τε φιλαργυρος· και ὁ ἄσωτος ἐξεφώνησαν ταυτοχρόνως.

— Ἄσωτε! θὰ ἦσαι ἐλεεινὸς αύριον.

— Φιλάργυρε! εἶσαι ἐλεεινός; σήμερα.

Ἐπασχον και οἱ δύο ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν αλογικόν».

Ὁ Ἀρχάγγελος πρῶτην φράσιν ἀηδίασεν εἰς τὴν ζῶν του πρὸς σιγμὴν, ἀλλὰ γελάσας πάραυτα εἶπε, μὴ και ἔγινα λογικός; και ἔπτωσε τὸν κόρπον του.

Ἀληθῶς, ἀναγνώστα. Οὐδὲν ἀηδέστερον τοῦ φιλαργύρου και ἄσωτου. Βλέπει τις εἰς τοὺς ὀφθαλμούς των τὴν ἀδιάκοπον ἀγωνίαν.

(ἐκκολουθεῖ)

H

ΚΟΙΜΩΜΕΝΗ ΨΥΧΗ.

(ΔΙΗΓΗΜΑ).

(Συνέχεια. Ἰδε φουλ. ΙΔ΄.)

Ἄλλ' ὁ Λιονέλ Ζαρβῆς δὲν εἶδεν εἰμὴ ἀπόδειξιν πλέον εὐνοϊκὴν τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ πατρός του, και ἀνεφώνησε με τὸν ἐλεύθερον ἐνθουσιασμόν τῆς νεότητος:

— Φεῦ! τὸ ἤξευρον καλῶς, θεῖέ μου, ὅτι εἶσθε ὁ τιμιώτερος και ὁ κάλλιστος τῶν ἀνθρώπων ἀπάντων!

Και ἐγειρόμενος τῆς τραπέζης, ὑπῆγε νὰ τὸν ἐναγκαλισθῆ.

Τὸ προσφιλές τοῦτο τεκμήριον δι' οὗ συνεκινήθη ἡ καρδία τοῦ θείου Ζαρβῆ, ὁ ἐφάνη ἐπληξάνεν ἔτι τὴν παραχρῆν, καθ' ἧς ματαίως ἐπάλαιε.

Σπεύδων ν' ἀπέλθῃ, εἶπεν εἰς τὸν Λιονέλ ἐν εἶδει ἀποχαιρετισμοῦ:

— Ἐχω ἀνάγκην νὰ ἦμαι μόνος, φίλε μου... συχνάκις μόνος. Μὴ στενοχωρησῆαι λοιπόν, ὑπαγε εἰς τοῦ Πατρικίου... Πορεύου συχνότατα... και προσπάθησον νὰ θεραπεύσης τὴν κόρην τοῦ Ὁβριάν. Ὡ! θὰ ἦμαι τόσον εὐτυχής... και τοῦτο ἐννοεῖται, δὲν εἶναι οὕτω;... ἤμην ὁ φίλος τοῦ πατρός αὐτῆς!

Ἐγένετο ἄφαντος.

Ὁ δὲ Λιονέλ, χαίρων, ὅτι ἀπηλλάγη τῆς παρούσας του, ἔσπευσε νὰ ὠφεληθῆ τῆς περιστάσεως.

Δυστυχῶς ἦτο ἤδη πολὺ ἀργά, ἵνα παρουσιασθῆ εἰς τὸν μύλον ἀφ' ἐτέρου ἢ ὡρα τῆς ἐμφανίσεως ἐπλησίαζεν ἡδῆ.

Πρὸς δὲ τούτοις ἡ νύξ ἀνηγγέλλετο λαμπροτάτη, λίαν ἀστερόεσσα.

Περιμένων τὴν ἀνατολὴν τῆς σελήνης, ὁ Λιονέλ πολλάκις ἐπανελάβε τὴν περιστροφὴν τοῦ παρεκκλησιοῦ τοῦ Κισσοῦ.

Ἦτο εὐθυμος τὴν ἐσπέραν ταύτην, σχεδὸν χαίρων· ἀμφίβολος και γλυκεία ἐλπίς ἐπλήρου συγχρόνως τὸ πνεῦμά του και τὴν καρδίαν του.

Ἰπῆγαινε λοιπόν, σχεδὸν ἀποσπώμενος τῆς γῆς και τὸ βλέμμα περιπλανῶν εἰς τὸν οὐρανόν.

Σωρὸς μέλας, πλάσμα ζῶν ἤρχετο νὰ τὸν ἀπαντήσῃ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ του, νὰ προσκρούσῃ κατὰ τὴν διάβασίν του, ὅπερ ἀφῆκεν αἰφνιδίως φωνὴν ὀξείαν.

Ὁ Λιονέλ κατεβίβασε τοὺς ὀφθαλμούς και

ἀνεγνώρισε τὸν Βῶβ, τὸν ῥακοφόρον κολυμβητήν.

— Τί διάβολον κάμνεις σὺ ἐδῶ εἰς τοιαύτην ὦραν; τὸν ἠρώτησεν.

— Ἐγώ, ἀπεκρίθη τὸ παιδίον, δια σε ἔρχομαι ἐδῶ. Παραμονεύω...

— Τί παραμονεύεις;

— Σᾶς τὸ εἶπον, εἶναι τὸ μυστικόν μου. Ἄλλὰ τὸ μυστικόν τοῦτο θὰ τὸ μάθετε μετὰ δεκαπέντε τὸ πολὺ ἡμέρας, ὅταν θὰ σᾶς προσφέρω τὸ πρᾶγμα.

— Ἄχ! ναί... ἡ σπανιότης αὐτῆ, ὁ θησαυρὸς οὗτος... ἐμειδίασεν ὁ νεανίας, ὅστις ἀπὸ πρῶτης ἀφετηρίας ἐφοβήθη κατασκοπίαν.

— Οἱ πτωχοί, δὲν δύνανται νὰ κάμνωσι πλοῦσια δῶρα, ἐπανελάβεν ὁ Βῶβ, ἀλλὰ θὰ ἦμαι πολὺ εὐτυχής, ἐάν τὸ δεχθῆτε μετ' εὐχαριστήσεως. Ὡ! σᾶς ἀγαπῶ, ἰδέτε... διότι εἶσθε ὁ πρῶτος, ὅστις μοι ἀπεινεῖτε καλοῦς λόγους...

— Καὶ ὁ πρῶτος, ὅστις σοὶ ἔδωκεν ἔν σελίτινον.

— Εἶναι ἀληθές.

— Ἰδοὺ δύο, νέε μου Μοϊκανέ... ἰδοὺ τέσσαρα δια νὰ ἐνδυθῆς μ' ἐνδύματα νέα εἰς τὴν λιτανειάν τῆς αύριον... Ἄλλ' ἀφες με... ἐπιθυμῶ νὰ μείνω μόνος ἐδῶ.

Ὁ Βῶβ ἔλαβε τὰ τέσσαρα σελλίνια, ἀφοῦ ἐμαρτύρησε τὴν εὐγνωμοσύνην του δια χαρποιοῦ ἐπιφωνήματος.

Ἐπειτα ῥίπτων εἰς τὸν ἀέρα τὸ ῥάκος, ὅπερ τῷ ἐχρησίμευεν ὡς σκιαδίον:

— Σελήνη! ἀστέρες! ἀνεφώνησε, σᾶς χαρίζω τὸν παλαιόν μου σκοῦφον!

— Και, ὅμοιος πρὸς μορμούκιον, ἐχάθη εἰς τὴν νύκτα.

Ἦτο καιρός, ὁ Λιονέλ ἤκουσεν ἐλαφρὸν κρότον ἀπὸ τὸ μέρος τοῦ μύλου.

Ἡ Ἄλικη ἐνεφανίσθη, αὐθις κατάλευκα ἐνδεδυμένη ὡς τὴν προηγουμένην νύκτα, περιπατοῦσα με βάδισμα ἀλλόκοτον και βλέμμα προσηλωμένον.

Εἰσῆλθεν εἰς τὸ παρεκκλήσιον ἔθα ὁ Λιονέλ δὲν ἐτόλμησε νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ, ἐξῆλθε παρευθὺς, ἐπλανήθη λεπτά τινα εἰς τὸ χεῖλος τῆς λίμνης, συνήθροισεν ἀκόμη μίαν ἀνθοδέσμην μουστικῶν, ἀνήλθε σιγηλῶς τὸ ὑδραγωγεῖον, και δια τῆς ἐπικινδύνου ταύτης ὁδοῦ ἔφθασεν εἰς τὸ ἕτερον μέρος τοῦ παραπετάσματος τῶν λευκῶν, εἰς τὸ παράθυρον τοῦ δωματίου τῆς.

Ὁ νέος ἰατρός τὴν ἠκολούθησε βῆμα πρὸς

βῆμα, κρατῶν τὴν ἀναπνοὴν του, ἐκ φόβου μὴ τὴν τρομάξῃ, ἀλλὰ παρατηρῶν αὐτὴν εἰς τὸ ἐξῆς με τοὺς ἐπιστημονικοὺς ὀφθαλμούς, και λέγων καθ' ἑαυτὸν, μετὰ πεπειθήσεως μᾶλλον ἐπὶ μᾶλλον βεβαίως:

— Δὲν εἶναι ποσῶς φάντασμα... ὄχι... εἶναι ὑπνοδάτις!...

Ὅτε ἐγένετο ἄφαντος, ἐπανῆλθε σιγηλῶς πρὸς τὸ μέρος τοῦ παρεκκλησιοῦ, εἰσῆλθε και αὐτὸς ἐκεῖ, ἐγονυπέτησε πρὸ τοῦ ταπεινοῦ βωμοῦ, ἐπεκαλέσθη τὸν Θεὸν νὰ βοηθήσῃ τὰς προσπαθείας του πρὸς ἴασιν, πρὸς σωτηρίαν τῆς Ἄλικης.

Μολαταῦτα, εἰσερχόμενον εἰς τὸ παλαιὸν κοιμητήριον, πρᾶγμα τι τὸν κατέπληξεν.

Ὁ κρότος οὗτος, ὅστις ἦτο τὸ προοίμιον ὄλου τοῦ συμβεβηκότος, ἡ τακτικὴ αὐτῆ ἀναπνοῆ, τὸ ἀρμονικόν τοῦτο ἐκφύσημα, τὸ ἤκουεν ἀκόμη εἰς τὸν κισσόν.

Πόθεν προήρχετο λοιπόν ὁ ἀνεξήγητος οὗτος ψιθυρισμός; Ἦτο ἡ φωνὴ ἄλλης Ἄλικης, ἡ φωνὴ νεκρᾶς τινος, ἧτις ἔφερε ποτε τὸ ὄνομα τοῦτο, και ἧτις τῷ ἔλεγεν οὕτω:

— Θάρρος... θάρρος! δὲν θέλομεν νὰ ἔλθῃ μεθ' ἡμῶν τὸ τέκνον μας... ἤξευρέ το... ἤξευρέ το!...

Ἄλλ' ὁ Λιονέλ διώξας μακρὰν τὰς χιμαῖρας ταύτας, εἶπε καθ' ἑαυτόν:

— Τώρα δὲν εἶμαι ποσῶς ὄνειροπόλος... εἶμαι ἰατρός!

Ἐπομένως ὑπῆγεν εἰς Δουβλίον νὰ συμβουλευθῆ τοὺς καθηγητάς αὐτοῦ, μετέφερον ἐκείθεν ἅπαντα τὰ βιβλία, τὰ διαλαμβάνοντα περὶ ὑπνοβασίας, και πλέον ἐπὶ πλέον πεπεισμένος ὅτι ἐγνώριζε καλῶς τὴν ἀσθένειαν τῆς Ἄλικης Ὁβριάν, ἐπεχειρίσθη τοῦ ἔργου.

Z.

Ἡ ἐπιούσα ἦτο ἡ ἡμέρα τῆς λιτανείας... ἡ ἐλευστικὴ τελετὴ, ὡραία ἡμέρα.

Οὐδέποτε πλέον χαρμύσινος ἤλιος εἶχε ζωογονήσει τὴν τερπνὴν ταύτην τοποθεσίαν· ἤθελε τις εἶπει ὅτι και ὁ οὐρανὸς αὐτὸς ἐώρταζεν.

Ἡ εὐλαβὴς συνάθροισις, τρέξασα ἐκ τῶν περιχώρων ἀπάντων, ὑπερῆχε εἰς τὸ παρεκκλησιοῦ, καθ' ὅ στενοτάτου και μὴ χωροῦντος αὐτῆν, διεσκορπίζετο εἰς ζωγραφικωτάτους σωρούς καθ' ἅπασαν τὴν ἔκτασιν τοῦ παλαιοῦ κοιμητηρίου. Μέχρι τῆς ὄχθης τῆς λίμνης, μέχρι

τῆς περιστροφῆς τῆς ὁδοῦ, ὑπῆρχον ἄνθρωποι γονυπετεῖς.

Ὅταν ἡ λιτανεὶα ἐξηπλώθη μέχρι τοῦ ὄρο- πεδίου, ὅταν αὐτὴ ἐξετάθη ὀφιοειδῶς, ὅταν αὐτὴ ἐξετάθη ἐπὶ τῶν πρασίνων κλάδων τῶν ἀνθισμένων ἀτραπῶν, αἵτινες κατέληγον ἐκεῖ, ἠδύνατό τις νὰ θαυμάσῃ συγχρόνως τὴν ἀρρε- νωπὸν ῥωμαλαιότητα τῶν νεανιῶν καὶ τὴν παρ- θενικὴν καλλονὴν τῶν νεανίδων. Ὡ! εἶναι εὐ- γενῆς ἡ Ἰρλανδικὴ αὐτὴ φυλὴ, καὶ ὅ,τι καὶ ἂν λέγῳσιν οἱ κύριοι Ἀγγλοὶ, δὲν χάνει ἀκόμη τὴν καταγωγὴν τῆς!

Μεταξὺ πάντων βεβαίως ὁ Λιονέλ ἦτο ὁ πρῶτος· μεταξὺ πασῶν βεβαίως ἡ Ἀλίκη ἦτο ἡ ὠραιότερα!

Ἄν καὶ τὸσον ἀδύνατος, τὸσον κεχαυωμένη καὶ τὸσον ὠρὰ!

Ἦθελέ τις εἶπει ὅτι ἦτο μία τῶν ἀγγελικῶν ἐκείνων Παρθένων, τῶν ιδανικῶν, τῶν εὐρισκο- μένων εἰς τὰς εἰκόνας τῶν παλαιῶν ζωγράφων.

— Μὴ ἦναι νεκρά; δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ ψι- θυρίσῃ ἀκόμη ὁ Λιονέλ, ἀκολουθῶν αὐτὴν μὲ βλέμμα ἀνησυχίας καὶ τρυφερότητας.

Ὡς πρὸς τὸν θεῖον Ζαρβῆν, ἐκ τῆς θέας τῆς νεανίδος, ἔσπευσε νὰ στρέψῃ τὴν κεφαλὴν φριάτ- των· ἐνόμιζε τις ὅτι τῷ ἐπρόξενει ῥόδον.

Πρὸς ἐκδίκησιν ἐκάστοτε ὁ Πατρίκιος Τροῦλ διέβαινε πλησίον του, κατεβίβαζε τοὺς ὀφθαλ- μούς, ἠρυθρία.

Ἄλλ' ὁ ἀνεψιὸς του οὐδὲν παρετήρησε. Διότι ἡ προσοχὴ τοῦ νεανίου προσηλοῦτο ὁλόκληρος ἐπὶ τῆς Ἀλίκης, ἐν ᾧ ἀκαταπαύστως ὁ Βώβ διέβαινε καὶ πάλιν διέβαινε διὰ νὰ ἐλύσῃ τὸ βλέμμα του ἐπὶ τῆς λαμπρᾶς ἐνδυμασίας, τὴν ὁποίαν ἔφερε μεθ' ὑπερηφανείας. Ἦδη ἦν ἀληθῆς εὐγενῆς ὁ νέος οὗτος Βώβ.

Ἄμα ἐτελείωσεν ἡ λειτουργία, ὁ θεῖος Ζαρ- βῆς διέφυγε καὶ ὁ Λιονέλ ἔτρεξεν εἰς τὸν μύλον.

Εἶχε διέλθει ὁλόκληρον τὴν προηγουμένην νύκτα, παρατηρῶν τὰ ἱατρικὰ του βιβλία, ἵνα προστοιμάσῃ θεραπείαν, φίλτρον, τὸ ὁποῖον ἐνό- μιζεν ἀλάνθαστον.

Ὁ γέρον Πατρίκιος Τροῦλ τὸν ἐδέχθη εὐγε- νῶς, ἀλλὰ ψυχρῶς· ἡ θεὰ τοῦ θεῖου Ζαρβῆ εἶ- χεν αὐξήσει ἀναμειβόμενος τὸν θυμὸν του.

Ἄλλὰ δὲν ἀντίστατα πλέον ὀλιγώτερον εἰς τὸ σχέδιον τοῦ νέου ἱατροῦ, τῷ ἀφῆκεν ἅπασαν τὴν ἐλευθερίαν, καὶ μάλιστα τὰς ἀκολουθούσας ἡμέρας, ἐφάνη ὅτι ἀπέφευγε νὰ ἦναι παρῶν κατὰ τὴν ὥραν τῶν ἐπισκέψεων του.

Ὁ Λιονέλ τὰς παρέτεινε μᾶλλον, τὰς ἐπολ- λαπλασίασε μάλιστα ἐπ' ἄπειρον. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἔλαβε τὴν γλυκεῖαν συνήθειαν νὰ ἐρχη- ται ἀπὸ τῆς πρωίας καὶ νὰ φεύγῃ τὴν ἑσπέραν. Ὅ,τι δ' ἀπέρτετο μάλιστα διὰ τὴν πτωχὴν Ἀ- λίκην, ἦτο συντροφία, διασκεδάσις τις, εἶδος ἰάσεως, ἕλως ἠθικῆς. Οὐδένα εἶχε μὲ τὸν ὁ- ποῖον ν' ἀνταλλάξῃ τὰς ἰδέας τῆς, τοὺς ῥεμβα- σμούς τῆς· ἦτο μόνη, ἐστενοχωρεῖτο· ἡ στενο- χωρία εἶναι ἐνίοτε ὀλεθρία διὰ τὰς νεανίδας.

Ὁ νέος αὐτῆς φίλος ἦτο μουσικός· ὑπῆρχεν ἐκεῖ κλειδοκύμβαλον, τὸ ὁποῖον πρὸ πολλοῦ ἔ- κειτο κεκλεισμένον· τὸ ἠνέφξεν ἀπὸ τὴν πρώτην ἡμέραν καὶ ὁ Βέμπερ, Μπετόβεν καὶ Χάυδν εἶ- δον ἀλληλοδιαδόχως τὰς ἀνθρωπότερας μελο- δίας παιζόμενας ὑπὸ τῆς ἀδελφότητος τῶν δύο τούτων ψυχῶν, ἐπίσης φιλομούσων, ἐπίσης ἐν- θουσιαστικῶν καὶ ὀνειροπόλων. Ἡ Ἀλίκη εἶχε λάβει εἰς τὸ μοναστήριον ἐντελεστάτην ἀνατρο- φήν· ἐξύπνησεν, ἵνα εἴπωμεν οὕτω, τῆς ληθαρ- γικῆς μελαγχολίας, εἰς ἣν ἐμκραίνοντο τὰ δε- καεπτὰ αὐτῆς ἔτη. Εὐθύς ἀπὸ τῆς δευτέρας ἐπι- σκέψεως, ὁ Λιονέλ δὲν ἀνεγνώρισε πλέον τὴν ἀσθενῆ. Καί, Ὡσέ μου! μάλιστα ἀνεγνώριζεν ἑαυ- τὴν αὐτὴ ἢ ἰδίαν! Ἦσθάνθη ἑκατὴν τρέμουσαν ἐκ χαρᾶς παιδικῆς, ἀκούουσα ἀντηχοῦντα εἰς τὴν κλίμακα τὸν κρότον τῶν βημάτων τοῦ νέου ἱατροῦ. ἔτρεξε πρὸς ἀπάντησίν του, τῷ ἔτεινε μειδιῶσα τὴν χεῖρα. Ἡ συνταγὴ τῆς ἡμέρας ταύτης ἦτο κατ' ἀρχὰς δύο ὠραι μουσικῆς. Ἐ- πεῖτα ὠμίλησεν περὶ τῶν παλαιῶν Ἑθνικῶν ποιητῶν, περὶ τῶν βιογραφικῶν καὶ τῶν ζω- γραφικῶν καλλονῶν τῆς πρασίνου Ἑρίν. Ἐκαμον μετέπειτα εἰς τὰ περίξ περιπάτον, ὅστις καθ' ἐκάστην ἐπανελαμβάνετο, καθ' ἐκάστην ἐμικύ- νετο. Ἀπὸ τῆς πρώτης ἑσπέρας, ὀδηγῶν εἰς τὸν μύλον τὴν Ἀλίκην, ὁ Λιονέλ παρετήρησεν ὅτι ἡ ὠχρότης αὐτῆς, ἐλάμβανεν ἡδὴ ῥοδοχρόους τινὰς μεταβολάς. Ἐμαρτύρησε μεγαλοφώνως τὴν χαρὰν του, ἦτο αὐτὴ εὐτυχῆς, βλέπουσα αὐτὸν εὐτυχῆ. Ὡσαύτως, ὡς ὑπήκοος εἰς τὰς ἐλαχί- στας αὐτοῦ παραγγελίας, ἐπεθύμει τώρα ν' ἀναγεννηθῇ! ἐκείνη, ἧτις κατ' ἀρχὰς ἔλεγε: «Τί χρησιμεύει ἡ ζωὴ; . . .» ἔλεγεν ἡδὴ: «Ἄθ' ὑπερευχαριστηθῆ ἂν μὲ σώσῃ! . . .»

Ὁ πάππος αὐτῆς, καὶ τοὶ μάλιστα εἰς τὸν κό- σμον παρουσιαζόμενος, ἐγνώριζε μολαταῦτα ὅσα ἐγίνοντο εἰς τὴν οἰκίαν, ἀλλὰ προσφυλάττετο πολὺ νὰ δεῖξῃ τὴν εὐγνωμοσύνην του. Πάλιν ἀλλόκοτος ἐφαίνετο γενομένη ἐν αὐτῷ. Ἐνίοτε

— Εἰσι δύο τέκνα, τὰ ὁποῖα θ' ἀνταγαπη- θῶσι!

Λοιπὸν, ἡ Ἀλίκη ἦτο πτωχὴ ἡδὴ, ὁ Λιονέλ πλούσιος. Πρὸς τούτοις ἦτο ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Ζαρβῆ . . .

Η'.

Παρήλθε καὶ ἄλλη ἑβδομάς, διαρκούσης τῆς ὁποίας ἡ σχέσις τῆς Ἀλίκης καὶ τοῦ Λιονέλ, ἐγένετο πλέον φιλικὴ ἀκόμη καὶ πλέον ἀξια- γάπητος.

Ἡ ἀνάφωσις τῆς νεανίδος προέβαινε μετὰ τῆς αὐτῆς προνοητικῆς ταχύτητος. Ἦσθάνετο ὅτι ἀνεπτύσσοντο ἐν αὐτῇ ἅπασαι αἱ εὐάρεστοι στιγμαὶ νέου ἔαρος· ἦτο αὐτὴ εὐτυχῆς . . . μὴ ἐνθυμουμένη τοιαύτην εὐδαμονίαν ἀφ' ὅτου ἀπώλεσε τὰς γλυκείας τῆς μητρὸς αὐτῆς θω- πείας!

Νέα ὑποτροπὴ συνέβη μολαταῦτα καὶ τοῦτο ἐθροῦθησεν αὐτῆς τὸν νέον ἱατρόν.

Εἰς τὸ διάστημα τῶν τριῶν ἢ τεσσάρων ἡ- μερῶν, αἵτινες ἠκολούθησαν μετὰ τὴν πρώτην ἐπίσκεψιν, ἡ νέα ὑποβάσις ἐξηκολούθει ἀκόμη τοὺς περιπάτους αὐτῆς· τοὺς νυκτερινούς περίξ τῆς τοῦ Κισσοῦ ἐκκλησίας.

Ἐπειτα ἔπαυσαν αἴφνης, καὶ τοῦτο ἦτο ἀ- πόδειξις καλλιτερεύσεως, εἰς τὴν νευρικὴν κα- τάστασιν τῆς νεανίδος.

Ἦσαν ἑσπέραν ὁ Λιονέλ τὴν περιέμενε μά- την λέγων καθ' ἑαυτὸν:

— Τόσον καλλίτερη, ἀφ' οὗ δὲν ἐρχεται πλέον . . . τόσον καλλίτερα, οὐχὶ δι' ἐμὲ, ὅστις εὐχαριστοῦμαι διὰ τὴν παρουσίαν τῆς . . . ἀλλὰ δι' αὐτήν!

Ἐν τῷ τέλει τινῶν ἑσπερίδων, αἵτινες παρ- ἤλθον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ αὐτῆς, ὁ Λιονέλ τὴν εἶδεν αἰφνιδίως ἐμφανισθεῖσαν.

Ἡ ἀλλόκοτος αὐτῆς ὑποβάσις ἐπανήρχετο, ὄχι πλέον τόσον τακτικῶς τῇ ἀληθείᾳ ὡς ἄλ- λοτε, ἀλλὰ μὲ τρόπον διαλείποντα, ἰδιότροπον καὶ ἀκατανόητον.

Νύκτα τινὰ μάλιστα παρέτεινε τὸν περιπα- τὸν τῆς, ἦτο πλέον τεταραγμένη, πλέον πυ- ρέσσουσα, ἢ εἰς ἐποχὴν, καθ' ἣν ἡ ἀσθένεια ἦτο εἰς τὴν μεγαλειτέραν αὐτῆς ὕψειν.

Τὴν πρώτην τῆς ἡμέρας ταύτης, καθ' ἣν ὁ Λιονέλ ἔφθασεν εἰς τὸν μύλον, εὔρε τὸν Πατρί- κιον Τροῦλ μετ' αὐτῆς. Ὁ γέρον τῇ ὠμίλησεν ἐντόνως, ἀύστηρῶς, πρᾶγμα ἀσύνηθες εἰς αὐ-

νῆχαριστεῖτο χαιρετῶν τὸν ἱατρόν μετὰ συνε- σταμένου ὕφους, ἐνίοτε δ' ἔλεγεν εὐχαριστήσεις τινὰς, ὡς τὰς ἀκολουθούσας: Δὲν μὲ ἠπατήσατε, πηγαίνει καλῶς. . . εἰσθε τίμιος ἄνθρωπος, σεῖς!

Ἐπειτα, φοβούμενος μοι εἶπε πλείονα τοῦ δέοντος, ἀπεμακρύνετο ἀποτόμως.

Ἡ ἴσσις ἐν τούτοις προέβαινε μετ' ἀξιοθαυ- μάστου ταχύτητος. Ἡ Ἀλίκη ἀνελάμβανεν ὅλα τὰ φαινόμενα τῆς ὑγείας, ὅλην τὴν φαιδρὰν καὶ εὐφρόσυνον διάθεσιν, ἣν εἶχεν ἄλλοτε. Πρὸς τὴν λήξιν τῶν δεκαπέντε ἡμερῶν, ἐρχόμενος ὁ Πα- τρίκιος Τροῦλ ἐκ γειτονικῆς τινος ἀγορᾶς, παρε- τήρησε μακρόθεν τὴν ἐγγονὴν του, συνοδευμέ- νην ὑπὸ τοῦ Λιονέλ, τὴν ἐπλησίασεν . . . εἰς ἀ- πόστασιν μακρυτέραν λεύγης ἀπὸ τοῦ μύλου. Τὴν παραμονὴν ἀκόμη, τοιαύτη προσπάθεια ἤ- θελε τῷ εἶσθαι ἀδύνατος. Πόρρωθεν ἔτι ἀνα- γνωρίσασα τὸν γέροντα, ἠγέρθη ἀπὸ τοῦ ὑψώ- ματος, ἐφ' οὗ ἐκάθητο, καὶ ἤρχισε νὰ τρέχῃ ὅπως τὸν ἐναγκαλισθῆ ταχύτερον. Πηδῶσα καὶ χαί- ρουσα ἔφθασε μετὰ τινὰ δευτερόλεπτα εἰς ἀ- πόστασιν, ἧτις τοὺς ἀπεχώριζεν εἰσέτι. Ἐφθασε πλησίον αὐτοῦ μὲ τὸν ὀφθαλμὸν λάμποντα, τὰ χεῖλη μειδιῶντα καὶ τὰς παρειὰς ἐρυθρὰς· τοῦτο ἦτο ἀληθῶς θαῦμα, ἦτο ἀνάστασις!

Ὅταν ὁ γέρον ἠδυνήθη τέλος ν' ἀποσπασθῆ ἀπὸ τὸν παράφορον ἐναγκαλισμὸν τῆς ἐγγονῆς του, τὰ δάκρυα ἐπλημμύρουν τὸ πρόσωπόν του πυρετωδῶς συστελλόμενον. Ἦθέλησε νὰ ὀμι- λήσῃ . . . δὲν ἠδύνατο . . . ἡ εὐτυχία τὸν ἔ- πνιγεν.

Ἄλλ' ἐρρίφθη πλησίον τοῦ Λιονέλ καὶ τῷ ἔ- σφιγξε καταπραυνόμενος τὴν χεῖρα.

Τέλος ἐν τῷ μέσῳ ὀλολυγμοῦ:

— Εὐχαριστῶ! ἀνεφώνησεν. Ὡ! εὐχαρι- στῶ . . . εἰς σὰς τὴν χρεωστῶ . . . μοι ἀπεδώ- κατε τὴν κόρην μου!

Καὶ καταβληθεὶς ἐκ τοσαύτης συγκινήσεως, ἐλειποθύμησε σχεδὸν εἰς τοὺς βραχίονας τοῦ Λιονέλ καὶ τῆς Ἀλίκης, οἵτινες ἀμόφτεροι ἐξ ἴδιου ἕκαστος τὸν ἐκράτουν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ.

Φεῦ! ἄμα συνῆλθεν, ἠλλαξεν αἴφνης τὴν ὄψιν τοῦ προσώπου του, κατασταθεῖσαν σοβαρώτερην. Προσποιεῖται ὅτι ἐτέθη μεταξὺ τῶν δύο νέων, ἐκεῖ διετέλει σιωπηλὸς καὶ ἦτο τεθλιμμένος.

Ὡ! ἡ πείρα τοῦ γέροντος προέβλεπεν, ὅ,τι δὲν ὑπωπτεύοντο αὐτοὶ οἱ ἴδιοι, οὔτε ἡ Ἀλίκη, οὔτε ὁ Λιονέλ, τοῦθ' ὅπερ ἔλεγε μετ' ἐμφύτου τρόμου

τόν. Ἄμα δ' ὁ νέος ἰατρός προσῆλθεν, εἰσιώπησε καὶ ἀπεμακρύνθη μετὰ τρόπου μυστηριώδους στενοχωρίας. Ὁ Λιονέλ ἐνόμισεν ὅτι παρετήρησε τὴν Ἀλίην πρὸ μικροῦ κλαύσασαν. Εἰς τὸ διάστημα τῆς ἐπισκέψεως ὑπῆρξεν ἀνήσυχος καὶ τεθλιμμένη. Ὅτε ὁ νεανίας ἀνεχώρει θλίβων τὴν χεῖρα αὐτῆς, παρετήρησεν ὅτι ἡ χεὶρ αὐτῆς ἔκλαιε.

— Ὁ ἄλλο τὸ ἐσπέρας, ἐσκέφθη καθ' ἑαυτόν.

Μέχρι τοῦδε, ἕνεκα εὐλαβοῦς ἀβροπροσύνης, ἔμνε πάντοτε ἔξω τοῦ παρεκκλησίου, ἔνθα ἡ ὑπνοβάτις εἰσῆρχετο μόνη.

— Πρέπει νὰ γνωρίζω τί τὴν ἐλκύει ἐκεῖ, εἶπε καθ' ἑαυτόν, πρέπει νὰ ἀκούσω, νὰ ἴδω τί ἔργεται νὰ πράξῃ ἐκεῖ;

Πεπεισμένος ἦδη ὅτι τὴν ἐσπέραν ταύτην ἤθελον εὐχαριστήσῃ τὴν περιεργειάν του, ὁ Λιονέλ Ζαρβῆς εἰσῆλθεν ὁ πρῶτος εἰς τὸ παρεκκλησίον.

Οὐδὲν ἐμπιστευτικώτερον τῆς ἱρλανδικῆς εὐλαθείας. Φαίνεται ὅτι ὁ δυστυχῆς οὗτος λαός, ἔχει ἀνάγκη κατὰ πᾶσαν ὥραν τῆς βροχίας τοῦ Θεοῦ· αἱ ἐκκλησίαι των οὐδέποτε κλείονται, οὐδ' αὐτὴν τὴν νύκτα.

Ὁ νεανίας λοιπὸν ᾤθησε τὴν θύραν ἡμινεωγμένην, καὶ ἀφ' οὗ τὴν ἔθεσεν εἰς ἡν κατάστασιν τὴν εὔρε, προύχωρος τότε πρὸς τὸ ἱερόν.

Ἐξαιρουμένων λευκῶν τιων ἀκτίνων τοῦ φωτός, τὰς ὁποίας ἡ σελήνη διεβίβαζε διὰ μέσου τῶν ὑέλων, διὰ τῶν βραγᾶδων τοῦ θόλου, τὸ ταπεινὸν παρεκκλησίον ἔμνε βεβυθισμένον εἰς τὴν σκιάν.

Ἄλλὰ, γνωρίζων ὅτι νῦξ δὲν ὑπάρχει διὰ τοὺς ὑπνοβάτας, ὁ Λιονέλ ἐζήτηε ἀσφαλέστερον καταφύγιον.

Δυστυχῶς, ἐκεῖ οὔτε στῆλαι ὑπῆρχον, ὅπισθεν τῶν ὁποίων δύναται τις νὰ κρυβῆ, αὐτε πλάγια ναίδια, οὔτε κοίλωμά τι.

Κρυπτόμενος δ' ὅπισθεν τῆς ἀγίας τραπέζης, καὶ ἐσκέφθη τοῦτο, θὰ ἐπετύγχανεν, ἀλλ' οὗτος ἦτο εὐλαβῆς νεανίας. . . δὲν τὸ ἠθέλησε, φοβούμενος μὴ πράξῃ ἱεροσυλίαν.

Ἀίφνης ἡ μεταβίβασις μιᾶς τῶν ἀκτίνων, ἐφώτισε τὴν λάμπουσαν γωνίαν τοῦ ἐξομολογηρίου.

Παλαιὸν ἐξομολογητήριον ὄλον ἐκ στιλβούσης δρυός, εἰς τὸ ὁποῖον τρεῖς αἰῶνες εἶχον δώσει τὸ χρώμα καὶ τὴν στιλπνότητα ἐβένου.

Τὸ χῶρισμα τοῦ μέσου, τὸ τοῦ ἱερέως, ἦτο κεκαλυμμένον ἐκ πρασίνου παραπετάσματος.

Ὁ Λιονέλ ἐκάθησεν ἐκεῖ, καὶ κλίνων ἐπ' αὐτοῦ τὴν θύραν, σύρει μίαν τῶν γωνιῶν τοῦ παραπετάσματος, καὶ περιέμενεν.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς βαθείας σιγῆς, ἥτις ἐπεκράτει εἰς τὸν θρησκευτικὸν περίβολον, τὸ μυστηριώδες φύσημα, τὸ ὁποῖον ἐξήρχετο ἐκ τοῦ κισσοῦ, ἐφαίνεται ὅτι ἤσθμαινεν αὐτὸ τὸ παρεκκλησίον.

Καὶ πλέον παραδόξως, πλέον ἰσχυρῶς ἀκόμη ἢ ἔξωθεν.

Ἦθελέ τις εἰπεῖ ὅτι πάντες οἱ τεθαμμένοι νεκροὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὸ κοιμητήριον, ἀνέπνεον συγχρόνως, ὡς ὑπὸ τὴν κατοχὴν ἀνυπομόνου καὶ ὀδυνηροῦ ὕπνου.

Ὁ ἦρωσ ἡμῶν ἦτο εἰς τὸν βωμόν· ὅσον γενναῖος καὶ ἂν ἦτο, ἤρχισε νὰ φριάτῃ ἀπαισιῶς, ὅταν ἡ βαρεῖα θύρα ἐγόγγυσεν ἐπὶ τῶν ἐσκωριασμένων στροφιγῶν τῆς, ὅταν αἴφνης ἡ σελήνη κατεφώτισε τὴν εἰσοδὸν τοῦ νάρθηκος.

Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ φαντασιώδους τούτου φωτός, ἡ λευκὴ σκιά τῆς Ἀλίης ἐνεφανίσθη ἐπὶ τοῦ κατωφλίου.

Διωλίσθησε δὲ ἀθροῦσθι ἐπὶ τῶν πλακῶν, διῆλθε τὴν ἀγροτικὴν κιγκλίδα τοῦ χοροῦ, ἐγονυπέτησε, τὰς χεῖρας καὶ τὸ βλέμμα ἔχουσα προσηλωμένα πρὸς τὸν θόλον.

Βλέπων αὐτὴν οὕτως ἀκίνητον ὑπὸ τοὺς λευκοὺς μακροὺς πέπλους, ἠδύνατό τις νὰ τὴν ἐκλάβῃ δι' ἀγαλμα. . . δι' ἀγαλμα ἀγγέλου μὲ ἡνεωγμένας πτέρυγας.

Ἐπῆρξε μακρὰ σιγή.

Ἐπειτα, μετ' ἀρμονικῆς καὶ γλυκείας φωνῆς, ὡς ἀπομεμακρυσμένον ἄσμα, ὡς ψιθυρισμὸν αἰολικῆς λύρας:

— Μῆτέρ μου, εἶπεν αὐτὴ. . . ὦ τάλαινά μου μῆτερ, προῶρος ἀπώλεσθης! . . . ὦ πάτερ μου, τοῦ ὁποίου ὁ Ὀκεανὸς ἐγένετο τάφος!

Προσέυχομαι δι' ἀμφοτέρους σας. . . σὰς προσκαλῶ ἡδὴ. . . ἔλθετε νὰ συνομιλήσητε μετὰ τῆς θυγατρὸς σας! . . . Αὐτὴ εἰς σὰς ἐλπίζει. . . αὐτὴ, σὰς ἀκούει. . .

Ἐσιώπησε τότε. . . καὶ εἰς τὴν περίξ αὐτῆς βασιλεύουσαν βαθεῖαν σιγῆν, ἐφάνη τείνουσα τὸ οὐς εἰς φωνὰς ἀγνώστους. . . εἰς τὰς φωνὰς ταύτας αἵτινες ὠμίλου εἰς τὸν παλαιὸν κισσόν.

Ἴσως τὰς κατενοεῖ. . . αὐτὴ!

Ἀπαλλασσομένη τέλος τῆς μακρᾶς ἐκστάσεως τῆς, ἐκινήθη ἵνα ἐγερωθῇ· ἀλλὰ μετανοοῦσα αἴφνης καὶ μετὰ περισσοτέρας ἔτι τρυφερότητος εἰς τὴν δευτέραν προσευχὴν:

— Εἶναι καὶ τρίτον πρόσωπον διὰ τὸ ὁποῖον ἔρχομαι τώρα ἐνταῦθα, ἐπανελάβην αὐτὴ. Ναί! . . . ναί. . . ὁ πάππος μου Πατρίκιος δὲν θέλει νὰ προσκολληθῶ εἰς τοῦτο. . . ἀλλὰ καὶ δὲν δύναμαι ν' ἀπαγορεύσω εἰς ἑμαυτὴν ἀπὸ τοῦ νὰ τὸν συλλογίζηται. Συγγνώμην. . . συγγνώμην, πάτερ καὶ μῆτέρ μου. . . συγγνώμην, ἐὰν ἡ ἐνόμησίς του μοὶ ἦναι τοσοῦτον ἀγαπητὴ, ὅσον ἡ ἰδική σας, ἐὰν ἐνόμω εἰς τὰ ὀνόματά σας τὸ ὄνομά του! Μοὶ ἔσωσε τὴν ζωὴν, μοὶ ἔδωκεν ἐκ νέου ψυχὴν, ἥτις εἶναι μέρος τῆς ἰδικῆς του. Θεέ μου, εὐλόγησον τὸν Λιονέλ! . . . ὦ! . . . Λιονέλ. . . Λιονέλ. . .

Ἐμεινε λεπτά τινα ἀκόμη εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν, καὶ ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἐπανελάμβανε ψιθυρίζουσα τὸ αὐτὸ ὄνομα.

Ἐπειτα, ἐγειρομένη τέλος, ἐξῆλθε σιγηλῶς τῆς ἐκκλησίας, τὸ βλέμμα πεφωτισμένον ἐξ ἀγνῆς χαρᾶς καὶ μετ' οὐρανοῦ μειδιάματος, ἐπανελάμβανε ἀκόμη:

— Λιονέλ! . . . Λιονέλ! . . .

Μόλις ἐξηρανίσθη καὶ ὁ Λιονέλ ἐξῆλθε τοῦ ἐξομολογητηρίου, κάτωχρος, ἀπολωλώς, πάλλων ἐκ μέθης, ἐγονυπέτησε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν ἀφῆκεν ἡ Ἀλίη.

— Θεέ μου! εἶπεν οὗτος, ὦ! εὐχαριστῶ, διὰ τὴν τόσην εὐτυχίαν. . . Με ἀγαπᾶ! . . . καὶ δύναμαι νὰ τὸ ὁμολογήσω ἡδὴ, δύναμαι νὰ τὸ ὁμολογήσω εἰς ἑμαυτόν. . . τὸ ἐνδιαφέρον τοῦτο, τὸ ὁποῖον μοὶ ἐνέπνευσε, ἡ ἀγάπη αὐτὴ τόσον πλήρης θελητήρων, τὴν ὁποίαν ἤσθανόμην μεγαλυνομένην ἐν τῇ καρδίᾳ μου. . . ὦ! . . . τοῦτο εἶναι πολὺς ἔρωσ!

Καὶ διὰ νὰ τὴν ἐπανιδῇ ἀκόμη, διὰ νὰ ἐπαγρυπνήσῃ ἐπ' αὐτῆς, ἠθέλησε νὰ ἐξορμήσῃ εἰς τὰ ἔγνη τῆς.

Ἄλλ' ἐπιστρέφων, ἀντὶ τῆς λευκῆς σκιάς τῆς Ἀλίης, ὑπῆρχε σκιά μέλαινα, ἣν εἶδε σχεδιαζομένην εἰς τὴν εἰσοδὸν τῆς ἐκκλησίας.

Ἡ σκιά αὕτη. . . ἦτο ἀνδρὸς περιβεβλημένου μαῦρον μανδύαν καὶ τοῦ ὁποίου οἱ χαρακτηριστῆρες ἔμνον ἐξ ὀλοκλήρου κεκρυμμένοι ὑπὸ μέγαν πῖλον ἐξ ἐριούχου.

Φοβούμενος μήπως ὁ ἀγνωστος οὗτος ἀπῆντησε τὴν Ἀλίην, καὶ ἕνεκα τῆς ἰδίας αὐτοῦ παρουσίας ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ μὴ ὑποπτεύσῃ λαθραῖαν συνέντευξιν, ὁ Λιονέλ ἐρήφθη ζωηρῶς πρὸς τὴν σκιάν, καὶ πρὸς περισσοτέραν ἀσφάλειαν, ἔφθασεν εἰς τὸ ἐξομολογητήριον, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκρύβη ἐκ νέου.

Δυστυχῶς ἡ θύρα, κλειομένη, ἐποίησε κρότον. Τὸν κρότον τοῦτον ἤκουσεν ὁ μελανοφόρος ἀνὴρ, διότι παρευθὺς διηυθύνθη πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος.

— Ἐμὲ λοιπὸν ἐχθρεύεται, ἐσκέφθη ὁ νεανίας καὶ ἔρχεται ἕως νὰ μὲ προσβάλλῃ;

Τοιαύτη δὲν ἦτο ἡ πρόθεσις τοῦ ἀγνώστου, διότι, φθάσας πλησίον τοῦ ἐξομολογητηρίου, ἀπεκαλύφθη σεβασμῶς, ἐποίησεν ἐπὶ τοῦ στήθους του τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, καὶ μετὰ γογγυσμὸν τινα. . . γογγυσμὸν ψυχῆς τεθλιμμένης. . . ἐγονυπέτησεν εἰς ἐν τῶν διὰ τὴν μετάνοιαν προσδιωρισμένων μερῶν.

Ὁ Λιονέλ ἀτελῶς μόνον εἶδε πάντα ταῦτα, ἀλλ' ἤκουεν, ἤξευρεν ὅτι ὁ ἀνθρώπος οὗτος ἦτο ἤδη πλησίον του, προησθάνετο τρέμων ὅτι ἤθελε τὸν ἐκλάβῃ ὡς ἱερέα.

Πραγματικῶς φωνὴ ἠκούσθη εἰποῦσα:

— Εἴσθε ἐδῶ, πάτερ μου;

Ἡ φωνὴ αὕτη. . . ἦτο ἡ τοῦ θεοῦ Ζαρβῆ.

Θ'.

Ἄφινω νὰ στοχασθῆτε τὴν θέσιν τοῦ Λιονέλ.

Ἄφινω ἐξ ἐκπλήξεως, ἐζήτηε ματαίως νὰ συνέλθῃ, νὰ εὔρῃ μέσα τινα, ἵνα ἐξέλθῃ τιμῶς τῆς δυσχεροῦς ταύτης θέσεως.

Ταύτοχρόνως, ἐκ τοῦ ἐτέρου μέρους τοῦ σταυροῦ φραγμοῦ, τῆς στενῆς κιγκλίδος, ὁ θεῖος Ζαρβῆς, ὅστις ἤκουσε νέον κρότον εἰς τὸ ἐξομολογητήριον, ἐπέθετο ἔτι μᾶλλον πιστεύων, ὅτι ἀνθρώπος τοῦ Θεοῦ ἔμελλε νὰ τὸν ἀκούσῃ, καὶ ἤρξατο οὕτω:

— Λάβε οἶκτον δι' ἐμὲ, πάτερ μου. . . διότι ἀπώλεσα πᾶσαν εὐτυχίαν, πᾶσαν ἡσυχίαν. . . διότι ἡ θεία ἐκδίκησις ἐπιπίπτει σκληρῶς κατ' ἐμοῦ. . . ἀλλὰ δικαίως, διότι ἀντάξιός τοῦτο ἦμην.

Ὁ Λιονέλ προσεπάθησε μάτην νὰ ψελίσῃ λέξεις τινας, νὰ ἐκφύγῃ, χωρὶς ν' ἀναγνωρισθῇ.

— Μὴ με διακόπτετε! ἀνεφώνησε μετ' ἐνεργητικῆς ἀπελπισίας ὁ γέρον, κλείων τὴν θύραν τοῦ ἐξομολογητηρίου. Μὴ μ' ἀποφεύγετε. . . ἀκούσατέ με μέχρι τέλους. . . ὦ! ἦμην τίμιος ἀνθρώπος. . . σὰς τὸ ὀρκίζομαι. . . καὶ μέχρι τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἡ δύναμις τοῦ νὰ κυριεύσω τὴν ὄρεξίν μου μ' ἔλειψεν, ἠκολούθησα πιστῶς ἀπάσας τὰς ἐντολάς τοῦ θεοῦ, πρὸ πάντων τὴν λέγουσαν:

Τὸ κτῆμα τοῦ ἄλλου μὴ λάβῃς.

Μὴ κρατήσης εἰς τὴν κατοχὴν σου!

Τὸν θεὸν τοῦτον νόμον, τὸν κατεπάτησα... ἀπαξ, μόνον ἀπαξ εἰς τὴν ζωὴν μου... καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἀφ' οὗτου ἐγεγόνουν πλούσιος, δὲν ἔχω πλέον μίαν ὥραν ἡσυχίας, μίαν ὥραν ὑπνου! Ἀκαταπαύστως πυρετώδεις ἀναμνήσεις, φαντάσματα ἀπειλητικά με παρακολουθοῦσι!... Θέλω νὰ διορθώσω τὸ κακόν, ἀλλὰ δὲν δύναμαι, δὲν τολμῶ! Εἶναι ὡς καταδίκη! ὦ! πολλὰ δεινὰ υπέστην, βεβαιωθῆτε! Ἄλλ' ὁ Θεὸς συγχωρεῖ πάντας τοὺς μετανοοῦντας... καὶ ἐγὼ μετανοῶ... μετανοῶ!

Ἄπαξ ἔτι ὁ Λιονέλ ἠθέλησε νὰ φωνάξῃ, νὰ ἐξέλθῃ, ἀλλ' ὁ θεὸς του δὲν τῷ ἐπέτρεψε τοῦτο, οὐδὲν ἠθέλησε ν' ἀκούσῃ.

— Ἄφες με λοιπὸν νὰ τελειώσω! ἐξηκολούθησε μᾶλλον ἐπὶ μᾶλλον ἐμψυχούμενος. Μοὶ ἐχρῶσθαι ἀρκετὰς ποσότητας, εἶναι ἀληθές... Ἄλλ' ἡ λεγομένη αὕτη πώλησις δὲν ἦτο εἰμὴ προφύλαξις ἀπὸ τῆς ἀγγλικῆς ἐκδικήσεως... πώλησις εἰκονική. Ὁμολογῶν τὴν ἀλήθειαν, ἡ φρανζόμνη ἴσως ἐγὼ αὐτός, ἐπειδὴ τὸ κράτος ἤθελε δημεύσει τὰ πάντα... τὰ πάντα! Ἄλλὰ δὲν εἶναι τοῦτο ἀπολογία... καὶ ἐγὼ ὠφελήθην, καθ' ὅτι ἀπαιτὰ τὰ ἔγγραφα αὐτοῦ συναπωλέσθησαν εἰς τὸ ὀλέθριον τοῦτο ναυάγιον... καὶ κατεγράσθη ἐμπιστοσύνη, τῆς δυστυχίας φίλου, τοῦ πτωχοῦ τούτου Ὁβριάν... .

Ἐκ τοῦ ὀνόματος τούτου ὁ Λιονέλ ἐπανελάθεν αἰφνιδίως τὸ λογικόν του, ἀπασκν τὴν δύναμίν του. Ἠνέφξεν ἰσχυρῶς τὴν θύραν, ἦτις τὸν ἐκράτει αἰχμάλωτον, ἐπήδησεν ἐξω τοῦ ἐξομολογητηρίου καὶ ἀνεφώνησε:

— Μὴ τελειώνης, θεῖέ μου... ὦ! μὴ τελειώνης... ἐγὼ εἶμαι ἐνταῦθα ἐγὼ εἶμαι!

— Δυστυχῆ! ἀνεφώνησεν ὁ γέρον, υπέκλεψας τὸ μυστικόν μου... .

— Εὐχαρίστησον τὸν Θεόν, θεῖέ μου... διότι αὐτός ὁ ἴδιος ἔφερε πάντα ταῦτα... Ἡ Ἀλίκη Ὁβριάν καὶ ἐγὼ ἀνταγαπώμεθα!

— Εἶναι δυνατόν;

— Θεῖέ μου... κηδεμῶν μου... μόνε συγγενῆ μου... μοὶ ἐπιτρέπεις νὰ ζητήσω τὴν χεῖρα τῆς Ἀλίκης;

— Ἄλλ' ὁ Πατρίκιος Τροῖλ οὐδέποτε θὰ συγκατανεύσῃ.

— Θὰ συγκατανεύσῃ... τὸ ἐλπίζω.

— Βεβαιώσον αὐτὸν ὅτι θὰ σὰς δώσω ὡς προῖκα ὀλόκληρον τὸ κτῆμα.

— Μὴ μοι λέγῃς τοῦτο, θεῖέ μου! διέκοψε

Ζωηρῶς ὁ νεανίας. Εἶμαι πλούσιος νυμφευόμενος πτωχὴν τὴν Ἀλίκην... Μεταξὺ αὐτῆς καὶ ἐμοῦ, οὐχὶ λόγος περὶ χρημάτων, οὐδὲν ἄλλο ἢ ἔρωσ!

Καὶ, φέρων τὴν χεῖρα εἰς τὴν καρδίαν, ὕψωνε πρὸς τὸν οὐρανὸν ὑπερήφανον καὶ περιπαθεὲς βλέμμα.

— Ἄλλὰ, ἐξηκολούθησεν ὁ γέρον, δὲν εἶμαι τόσο ἐνοχος, ὅσον ἤθελες ὑποπτευθῆ... τὰ τρία τέταρτα τοῦλάχιστον τῆς περιουσίας ταύτης, μοὶ ἀνῆκον νομίμως, καὶ ἐὰν ἔλεγον τὴν ἀλήθειαν, τὸ ἀγγλικὸν δημόσιον... ὁ ἀσυνειδήτος οὗτος ὀφειλέτης, ὅστις προεδρεύει τῶν λοιπῶν... .

Ὁ Λιονέλ δὲν ἠθέλησεν ἐκ νέου νὰ τὸν ἐμποδίσῃ.

— Πρὸς τί λοιπὸν ὠφελοῦσιν αἱ ἐξηγήσεις αὗται, θεῖέ μου; Ἐλησμόνησα τὰ πάντα... καὶ ἐὰν ὁ γάμος οὗτος ἐκτελεσθῆ, οὐ μόνον ἡ τιμὴ σου θὰ μείνῃ ἀμίαντος... ὡς καὶ ἐμοῦ... ἀλλ' ἀκόμη θὰ ἐπαναλάβῃς τὴν γαλήνην τῆς συνειδήσεώς σου.

— Ἐχεις δίκαιον, ἐσυλλογίσθη ὁ θεὸς Ζαρθβῆς. Πράξον κατὰ τὴν ἐμπνευσιν τῆς καρδίας σου, καὶ εἶθε νὰ ἐπιτύχῃς... διότι ὁ γάμος οὗτος... ὁ γάμος οὗτος... ὦ! ναί, θὰ ᾔνοι οὗτος ἡ συγχώρησις τοῦ Θεοῦ.

Γ.

Μόλις ὁ ἥλιος ἐφώτισε τὴν κορυφὴν τῶν λευκῶν καὶ ὁ Λιονέλ Ζαρθβῆς ἐκρούσε τὴν θύραν τοῦ μύλου.

— Ποῦ εἶναι ὁ Πατρίκιος Τροῖλ; ἠρώτησε τὴν γραίαν Πεγγῆ.

— Εἰς τὸ Δουβλίον! ἀντήχησεν ἄνωθεν τῆς κλίμακος ἡ φωνὴ τῆς Ἀλίκης.

— Πῶς!... Ἀλίκη... ἐξύπνησας ἤδη!

— Πρὸ πολλῆς ὥρας... Ἐκ τοῦ παραθύρου μου σὰς ἐβλεπον ἐρχόμενον.

— Ἄλλὰ θὰ με εἰπῆτε διατί ὁ πάππος σας ὑπῆγεν εἰς τὴν πόλιν;

— Ἄγνοῶ.

— Καὶ κατὰ ποῖαν ὥραν θὰ ἐπανέλθῃ ἐδῶ;

— Μόνον τὸ ἐσπέρας.

— ὦ! εἶχον νὰ τῷ ὀμιλήσω περὶ πράγμα-τος πολὺ ἐνδιαφέροντος... καὶ δὲν ἐπιδέχεται οὐδ' ἐνὸς λεπτοῦ ἀναβολήν.

— Περιμένιατέ τον.

— Ὁὐ τὸν περιμένω.

Ἐπῆρξεν αὕτη ἡμέρα χαρμύσινος· ὁ ἀπὸ ἦτο γλυκὺς, ὁ οὐρανὸς καθαρὸς, καὶ εἰς τὰ φύλλα, τὰ ὅποια ἐτάρασεν ἡ θαλασσία αὖρα, τὰ πτηνὰ ἔφαλλον πλέον χαρμύσινος, ὡς οὐδέποτε!

Ὁ νέος ἰατρός ἐδίστασεν ἐπὶ πολὺ πρὶν ἀρχίσῃ τὴν ὁμολογίαν, πολὺ ἀναγκαιῶν. Εἰσὶν εὐτυχία αὗται, αἵτινες φαίνονται τοσοῦτον πλήρεις, ὥστε φροεῖται τις νὰ τὰς ἴδῃ ἀπολυομένας, ζητῶν περισσοτέρας.

Τέλος, ἄμα ἐκάθησεν εἰς τὸ βῆθος τοῦ κήπου ὑπὸ σκιαδῆ σκιαδα κληματίτιδος καὶ αἰγοκλήματος:

— Ἀλίκη, εἶπεν αἰρνης ὁ Λιονέλ, ἐὰν οἱ γονεῖς ἡμῶν συγκατατίθενται εἰς τὴν ἐνωσίν μας, θὰ ἦσαι εὐτυχῆς, οὔσα σύζυγός μου;

Τὸν παρετήρησεν ὅλη ἐκπληκτός.

— Ὅμιλῶ πολὺ σοβαρὰ, Ἀλίκη... ἀποκρίθητι ὡσαύτως.

— Ἀλλὰ, ἐψιθύρῃσεν αὕτη κλινουσα τοὺς ὀφθαλμούς, τοῦτο εἶναι ἀρραβῶνες, τὸ ὅποιον μοὶ προτείνεις;

— Ἀρραβῶνες... ναί... ἀρραβῶνες ἱρλανδικοί... .

— Ἄ! γνωρίζεις πῶς ἀρραβωνίζονται εἰς τὸν τόπον μας;

— Ἀναμφιβόλως· ἀνταλλάσσουν πρᾶγμα τι, εἰς τὸ ὅποιον ὑπάρχει δι' ἕκαστον εὐλαβῆς σκοπός, ποιήσις... μία ἐνθύμησις... εἶπεν ὁ Λιονέλ σύρων ἀπὸ τὸ στήθος του ἀποξηρανθέντα τινὰ ἄνθη... παραδείγματος χάριν, ὡς αἱ μυσοσπίδες αἱ συναθροισθεῖσαι ὑπὸ τὰ βήματά σου τὸ πρῶτον ἐσπέρας ὅτε σὲ εἶδον, καὶ αἵτινες εἰσὶν ἕκτοτε ἐνταῦθα... εἰς τὴν καρδίαν μου!

Ἡ Ἀλίκη δὲν ἀπεκρίθη εἰσέτι, ἀλλ' ἀπέσπασεν ἐκ τοῦ τραχήλου αὐτῆς μετάλλειαν ἀργυρᾶν, δι' ἣν ἐφαίνετο ἔχουσα σεβασμὸν ὅπως ἰδιαίτερον.

Ἐπειτα, διὰ φωνῆς, τὴν ὁποίαν ἡ συγκίνησις ἀπεκαθίστα τρέμουσαν:

— Τὸ ἅγιον τοῦτο φυλακτὸν εἶναι τῆς μητρὸς μου, εἶπεν αὕτη.

Αὐτὸς τῇ παρουσίαζε τὰ ἄνθη, αὕτη τῷ παρουσίαζε τὸ ἐγκόλπιον.

Ἐκάτερος ἐν σιωπῇ ἔλαβε τὸ ἐνέχειρον τοῦτο τοῦ ἔρωτος, κρατοῦντες ἀμφοτέρω τὴν δίδουσαν ταῦτα χεῖρα:

— Θεέ μου! ἔλεγον ταῦτοχρόνως, συνένωσον τὰς ψυχὰς ἡμῶν!

Τοῦτο ὑπῆρξε τὸ πᾶν. Τοιαύτη εἶναι ἡ ἀγνὴ καὶ γενικὴ συνήθεια ἐν Ἰρλανδίᾳ.

Τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἡμέρας παρήλθεν εἰς χαροποιούς σκοποὺς μέλλοντας.

Ὁ ἥλιος τέλος ἠφανίσθη ἀπὸ τοῦ ὀρίζοντος. — Ὑπάγωμεν ἀμφοτέρω νὰ προῦπαντήσωμεν τὸν πάππον μου, εἶπε τότε ἡ Ἀλίκη.

— Ὅχι, ἀπεκρίθη ὁ Λιονέλ, πρέπει νὰ τῷ ὀμιλήσω χωρὶς νὰ ἦσαι σὺ παρούσα... θὰ ὑπάγω μόνος.

Ἐπειτα σύρων πρὸς ἑαυτὸν τὴν μνηστικὴν του:

— Διὰ νὰ μὰς φέρῃ εὐτυχίαν προσέθηκέν, ἕνα ἀσπασμὸν;

Ἦτο οὗτος ὁ πρῶτος.

Ἡ νεανίς προσέφερε τὸ παρθενικόν αὐτῆς μέτωπον.

Μετὰ σεβασμίας περιπαθείας τὰ χεῖλη τοῦ νεανίου κατῆλθον ἐκεῖ.

Ἐρυθρῶσα καὶ τεταραγμένη ἡ Ἀλίκη, ἔφυγε πρὸς τὴν οἰκίαν τῆς.

Ὁ Λιονέλ ἔτρεξε πρὸς τὴν μεγάλην ὁδόν, ὅπου δὲν ἐβράδυνε ν' ἀπαντήσῃ τὸν Πατρίκιον Τροῖλ.

Ὁ γέρον ἐφθασε μετ' ὑπερήφανον καὶ ἀποφασιστικὸν βῆμα· ὁ νεανίας, ὅστις ἴσως τρέμων τὸν ἐπλησίαζε τὴν πρῶταν, ἦδη ἐκ τῆς εὐτυχίας του, καθίστατο ὅπως οὐδὲν τολμηρότερος.

— Κύριε Πατρίκιε, ἤρξατο, ἄς σταθῶμεν ἐδῶ στιγμὰς τινὰς... πρέπει νὰ σὰς ὀμιλήσω.

— Καὶ ἐγὼ ὡσαύτως εἰς σέ, ἐπανελάθεν ὁ γέρον, στηριζόμενος ἐπὶ τῆς μεγάλῃς ράβδου του.

Ὁ νεανίας ἐκυψε μετὰ σεβασμοῦ.

Σὰς ἀκούω, κύριε Τροῖλ.

Ἐρχομαί ἐκ Δουβλίνου, κύριε Λιονέλ.

— Τὸ ἤξεύρω... ἀλλ' ἄγνοῶ εἰσέτι διὰ ποῖον σκοπὸν... .

— Θὰ με συγχωρήσῃτε, τὸ ἐλπίζω, διότι ἠθέλησα νὰ συμβουλευθῶ διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς Ἀλίκης, ἄλλους ἰατροὺς, τοὺς πλέον περιφημοὺς τοῦ τόπου μας, τοὺς καθηγητὰς σας.

— Κάλιστα· ἐπιδοκιμάζω τοῦτο. Τί σὰς ἀπεκρίθησαν;

— Σὰς ἐδικαίωσαν εἰς πάντα, τὸ ἀναγνωρίζω· ἀλλ' ἀνανεοῦντες εἰς ἐμὲ τὰς ὁδηγίας σας, προσέθηκάν μίαν συμβουλήν.

— Ὅποιαν συμβουλήν;

— Νὰ ὑπανδρεύσω τὴν Ἀλίκην μου... καὶ ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερα.

— Κάλιστα! αὕτη εἶναι ἐπίσης ἡ γνώμη μου. Ἄλλ' ἐπὶ πλέον, ἐγὼ εἶρον ἤδη τὸν σύζυγον.

— Τί εἶπατε;

— Ο σύζυγος ούτος, εάν σās άρσκη, θά ήμαι έγω.

— Σεις! . . . σεις! Λιονέλ Ζαρβή!

Ο νεανίας δέν συνεκινήθη ποσώς από την πρώτην ταύτην κίνησιν τής όργής και επανέλθε μετά μεγάλης άταραξίας:

— Την πρώτην τής αύριον θά έλθω με τον θεϊόν μου, όστις θά σās άποτεινή την αίτησιν έπισήμως.

— Αύτός! ήθέλησε ν'άνακράξη ό γέρον Πατρίκιος, αύτός, εις την οικίαν μου! αλλά θά έλθη, ίνα μοι άποδώσει. . .

— Τοῦτο δέν μ'ένδιαφέρει πλέον, διέκοψε ζωηρώς ό Λιονέλ: οὐδ' ή 'Αλίκη, οὐδ' έγω σκεπτόμεθα περί συμφέροντος: θά τακτοποιήσῃτε τὰ καθέκαστα ταῦτα μετά του θείου μου.

— Του θείου σας! αλλά δέν θέλω νά τον δεχθῶ. . . όχι, δέν τον θέλω!

— Θα τον υποδεχθῃτε καλώς, πάτερ Πατρίκιε, επειδή είσθε δίκαιος και καλός. . . διότι από τουδε μέχρις αύριον θά σκεφθῃτε. . . 'Επειδή δέν θά θελήσῃτε τὸ κακὸν τής 'Αλίκης.

— Τῆς 'Αλίκης!

— Ερωτήσατέ την, πάτερ μου. . . ετελείωσεν ό νεανίας, μετά τοςαύτης αγάπης, όσου και σεβασμοῦ. Ίδου τὸ ένέχειρον τῶν άραβῶνων, τὸ όποιον πρό όλίγου μοι έδωκε προς ανταλλαγῆν του ιδικοῦ μου. Με αγαπῶ, όσον την αγαπῶ, και ό έρωσ οὔτος είναι ή ζωή αὐτῆς. Είς αύριον!

Και, άφίνων τον γέροντα, ήδη σκεπτικὸν καταστάντα, άπεμακρύνθη.

ΙΑ'.

Την έπιούσαν ή υποδοχή του γέροντος Πατρίκιου Τροίλ, υπήρξεν ίσως όλίγον ψυχρά, αλλά τουλάχιστον άρχούντως άρμολίχ.

Ο θεϊος Ζαρβῆς και αύτός εκλείσθησαν ίνα συνομιλήσωσιν.

Η 'Αλίκη και ό Λιονέλ, έπορεύθησαν προς την όδόν τής λίμνης.

Ηράγμα παράδοξον! και τοι πρώτα, και τοι άρκετός ήλιος, ό νυκτερινός κρότος ήκούετο.

Και την φοράν ταύτην, πολύ προφανής, εις τον καταπράσινον μανθῶαν τής εκκλησίας.

Ετερος κρότος μετ'όλίγον άνεμίχθη. . . κρότος φύλλων ξηρών.

Ο Λιονέλ έσπευσε νά περιέλθῃ δις την γωνίαν του κτιρίου και ύψωσε την κεφαλήν.

Ανω του γηραιού κισσοῦ, σωρός μέλας έταράσσετο.

Ο μέλας οὔτος σωρός ήτο ό Βώβ.

— Αί! τί διάβολον κάμνεις αύτου, Βώβ;

— Εφθασε τέλος πάντων ή ήμέρα, άνεβόησεν ένθραϊάμβω ό παί. "Ο,τι σās ύπεσχέθην, θέλω σās τὸ δώσει, τὸ εκβάλλω. . . διότι είναι τοῦτο φωλεά. . . φωλεά μαύρων αιγυλιῶν. . . και τοῦτο δέν εύρίσκεται πάντοτε! Πλησιάσατε, πλησιάσατε, ιδέτε πῶς έμήκυναν την πτέρυγα; . . . Είναι τώρα κακά ως ό πατήρ και ή μήτηρ! τὰ ακούετε φωνάζοντα. . . φωνάζουν και άναστενάζουν ώσαν νά ήτο νύξ!

Πραγματικῶς έβλεπέ τις την φωλεάν επί του κισσοῦ, ήκουε τὸ άσθμαίνον φύσημα τῶν μελανῶν αιγυλιῶν.

Τὸ φύσημα τοῦτο ήτο εκείνο, τὸ όποιον ό Λιονέλ ήκουεν εις τὸ διάστημα τῶσων νυκτῶν ήτον ή μυστηριώδης άναπνοή, την όποίαν εκάλει κοιμωμένην ψυχήν.

— Βώβ, ήρώτησε, μήπως τὰ πτηνά ταῦτα και όταν δέν τὰ ταρατῃ τις, προξενούσιν όμοιον κρότον;

— Μάλιστα, κύριε, αλλά μόνον την νύκτα. . . όλην την νύκτα, όταν κοιμῶνται. Είναι και τινα, τὰ όποία ήξέουρον νά κάμνουν μέγαν φόβον.

Η 'Αλίκη και ό Λιονέλ παρετηρήθησαν μειδιῶντες.

Επειτα, άποτεινόμενος προς τον Βώβ, όστις έθετε τέλος την χείρα εις την φωλεάν:

— Άφες τὰ πτηνά ταῦτα, τῷ είπεν, οὔτω θά δεχθῶ μόνον τὸ δῶρόν σου. Θέλω διά παντός νά μείνωσιν έλεύθερα.

Και στρέφων προς την 'Αλίκην προσέθηκεν:

— Χάριν τούτων ήμεις συναπνητήθημεν τοίς όφείλομεν την εύτυχίαν ήμῶν.

Η εύτυχία αὐτή ήδη ήτο βεβαία, διότι άμφότεροι οι γέροντες έπέστρεφον ταυτοχρόνως επειδή ό Πατρίκιος Τροίλ τεινων την χείρα εις τον Λιονέλ, άπεκάλεσεν αυτόν υιόν του' επειδή ό θεϊος Ζαρβῆς άνοίγων τούς βραχίονάς του εις την 'Αλίκην, ώνόμασεν αὐτήν κόρην του!

Εάν κατά τύχην, έπισκεφθῃτε σήμεραν τὸ μέρος τοῦτο τής Ίρλανδίας, θά σās δειξώσιν άναμφιβόλως τὸ ζωγραφικόν μέρος του 'Οθριάν' πνευματικῆ τις διόρθωσις φαίνεται άνανωθεΐσα μετά τρεῖς αἰῶνας: δέν θά λείψῃ νά σās εἴπωσιν:

— Ένταῦθα ήματοικεῖ τὸ χαριέστερον ζεύγος, τὸ εύτυχέστερον, τὸ ἀξιαγαπητότερον όλκλήρου τής νήσου.

Ίσως εις σιωδῆν τινα όδόν τῶν περιχώρων θ' άπαντήσῃτε δύο γέροντας, ότινες φαίνονται οι καλλίτεροι φίλοι του κόσμου: θά ώσιν οὔτοι ό Πατρίκιος Τροίλ και ό θεϊος Ζαρβῆς.

Τέλος, εάν εις τὸ χλοερὸν μέρος τής λίμνης, άπαντᾶτε χαρίεντα ξανθά τέκνα, κτυπώμενα μετὰ χαροποιᾶς έμπιστοσύνης υπό την προφύλαξιν παιδός άγοραίου μετ' άγρύπνου όψεως, όστις φέρει την ένδυμασίαν του 'Οθριάν, θά δυνηθῃτε νά είπητε καθ' ήμᾶς αύτούς μετ' άπάσης τής βεβαιότητος:

— Ταῦτά εἰσι τὰ τέκνα τής 'Αλίκης και του Λιονέλ: εκείνος ό Κ. Βώβ.

Είναι ήδη οὔτος άνθρωπος τής οικίας, ό καλός οὔτος Βώβ είναι ό φύλαξ τῶν τέκνων. Τοίς εκβάλλει: πολλάκις φωλεάς, ἀλλ' οὐδέποτε εκ του γηραιού κισσοῦ τής εκκλησίας.

[ΥΠὸ ΚΑΡΟΛΟΥ ΔΕΣΣΑΥΣ.— εκ του γαλλικοῦ, ὑπὸ Α. Ι. ΟΛΥΜΠΙΟΥ].

ΘΕΟΚΡΙΤΟΥ ΕΠΥΛΛΙΟΝ Β'.

ΜΕΤΕΝΕΧΘΕΝ

ΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ ΕΞΑΜΕΤΡΟΝ

ΥΠὸ Κ. ΣΤΥΡΙΔΟΥ

φοιτητοῦ τής Ιατρικῆς.

Ποῦ μου τὰ φίλτρα (1) κ' αἱ δάφναι, ὦ Θέ-

[στυλι; (2) φέρε ταχέως (*)

στέφον καλῶς μ' έρυθρόν του προβάτου μαλ-

[λίον την χύτραν,

ίνα τρισπόθητον πλην και σκληρόν εις έμέ γοη-

[τεύσω (3)

άνδρα: άφου δωδεκάτη παρήλθεν ήμέρα, και

[οὔτος

οὔτε εφάνη, οὐδ' άλλως εφρόντισε, καν νά γνω-

[ρίση,

άν μεταξύ τῶν θνητῶν, ή τῶν ζώντων, ή σκέ-

[τλιος, είμαι,

οὔτε μου έκρουσε πλέον την θύραν' τφόντι ή

[Κύπρις (4)

Ίσως κι' ό Έρωσ προς άλλον παρέσυρον έρωτα,

[πνεῦμα

άστατον έχοντα. Μόνη την αύριον θέλω ύπάγει

Ένθ' εις παλαιστραν τούς νέους καλεῖ ό Τιμά-

[γετος, ίνα

τοῦτον ιδῶ, και δι' όσα μου κάμνει πρεπόντως

[τόν ψέξω.

Νῦν με θυμιάμα πρώτον αὐτόν θά μαγεύσω,

[Σελήνη,

φέγγε καλῶς, ὦ ήπια θεά, επειδή θά ύμνήσω

Σέ και την κύνας άκόμη τρομάζουσας θεϊαν

[Εκάτην,

όταν εις τάφους νεκρῶν αιματώδεις αὐτήν έρ-

[χομένην

βλέπωσι. Χαίρε, Έκάτη δυσπρόσιτε, σύμπραξιν

[ήδη,

ταῦτα τὰ φάρμακα οὔτω δραστήρια κάμνουσα,

[ώστε

μήτε αὐτῶν τῶν τής Κίρκης φαρμάκων, οὐδέ

[τῆς Μηδείας.

ή τής ξανθῆς Περιμήδης κατώτερα όντως νά

[ήνε.

Ίούξ, (*) τον άνδρα εκείνον έδῶ προς τον οἶ-

[κόν μου έλκε.

Αλφίτα (**) πρώτον θά καύσω εις πῦρ. και

[πασπάλιζε ήδη,

Θέστυλι, ποῦ σου αἱ φρένες επέταζαν πάλιν δει-

[λαία,

μήπως έμέ θεωρεῖ βδελυράν και περιγελῶν

[οὔσαν;

Ήδη πασπάλιζε λέγω, και λέγε συγχρόνως και

[τοῦτο,

Ότι ατου Δέλφιδος τῶρα έγῶ τὰ όστᾶ πασπα-

[λίξω.

Ίούξ, τον άνδρα εκείνον έδῶ προς τον οἶκόν

[μου έλκε.

Δέλφις μ' έλύπησε, δάφνην δ' έγῶ δι' αὐτόν κα-

[ταχάω.

κι' όπως αὐτή, πυρωθεΐσα, εκρήγνυται, κάμνου-

[σα κρότον.

αἴφνης δ' άφθείσα, οὐδέ μᾶς άφίνει νά ίδωμεν

[στάκτην,

οὔτω κι' ό Δέλφις ως φλόγα του έρωτος στάκτη

[νά γείνη.

(*) Πτηνόν τι μικρόν σείον την πυτήν συνεχῶς, και την οὐκάν αὐτοῦ, εξ ου σεισοπηγῆς και σεισοσᾶ εκλήθη (νῦν κωλοσοσᾶ, μετεχειρίζοντο δι' ταύτην έρω: εις τὰς έρωτικᾶς μαγείας, ως νῦν πολλαχῶ τῶν μερῶν την νυκτερέα.

(**) Σίνδρος: εἶπετο.

Ἰὺγξ τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον ἐδῶ πρὸς τὸν οἶκόν μου
 [ἔλκε.
 Πύτυρα νῦν θά θυμιάσω, καὶ σὺ τὸν ἀδάμαντα
 [εἶθε
 νῦν τὸν σκληρὸν ν' ἀλλοιώσῃς, καὶ ὅ,τι στερρό-
 [τερον ἄλλο,
 Ἄρτεμι, τοῦτου ὑπάρχει γαυγίζουσι οἱ κύνας
 [ς τὴν πόλιν
 Θεστυλι· βαῖν' ἢ θεά· τὸ χαλκῆον (*) ὡς τάχι-
 [στα κρούει.
 Ἰὺγξ, τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον ἐδῶ πρὸς τὸν οἶκόν
 [μου ἔλκε.
 Ἴδε ὁ πάντος σιγᾶ καὶ οἱ ἄνεμοι πάντες ἐπίσης·
 Ἐνδὸν τοῦ στήθους μου πλὴν οὐ σιγᾶ ἢ ὀλέθριος
 [λύπη
 ἦδη δ' ὁ ἔρωσ αὐτοῦ ὁ σκληρὸς μὲ κατέκαυσε
 [ἄλλο,
 ὅστις ἀντὶ γυναικὸς μὲ κατέστησ' ἢ τάλαινα,
 [οἴμοι!
 ἄσεμνος, πρὸς δε κακῆ εἰς τὸν κόσμον νὰ ζῶ
 [μετὰ λύπης.
 Ἰὺγξ, τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον ἐδῶ πρὸς τὸν οἶκόν
 [μου ἔλκε,
 Ὅπως αὐτὸν τὸν κηρὸν διαλύω, Θεοῦ βοή
 [θοῦντος,
 Οὕτω ὑπ' ἔρωτος εἶθε νὰ λυώσῃ ὁ Μύνδιος Δέλφις
 κίωσπερ τὸν χάλκινον τοῦτον τροχὸν περιστρέ-
 [φει ἢ Κύπρις,
 Εἶθ' εἰς τὰς θύρας μου οὕτως ἐδῶ νὰ γυρίζῃ
 [ἐκεῖνος,
 Ἰὺγξ, τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον ἐδῶ πρὸς τὸν οἶκόν
 [μου ἔλκε.
 Τρίς, σεβασμία, σὲ κάμνω σπονδῆν, κ' ἐκφωνῶ
 [εὐχομένη
 τρίς· ἢ ἀνὴρ ἢ γυνὴ συμπλαγιάζει μ' ἐκεῖνον,
 [τοσοῦτον
 οὗτος αὐτῆς ἐπιλήσιμον νὰ γείνη, καθὼς ποτ' ἐν
 [Ναξῶ

(*) Σκεῦος ἠχητικὸν ἐκ χαλκοῦ, τὸ ὅποσον διατάττει τὴν Θεστυλὴν νὰ κρούσῃ, ἵνα ἐννοήσῃ ἢ θεᾶ, ὅτι ἐγνωσθῆ ὑπ' αὐτῆς; ἐλθούσα εἰς τὴν πόλιν· (εἰς τὸ Κατελλάρριον, μίαν τῶν σποράδων νήσων, ἴσως καὶ ἄλλαχού, ὁσάκις συμβῆ ἔκλειψις σελήνης, αἱ γυναῖκες θεωροῦσι τοῦτο ὡς σημεῖον προγνωστικὸν εὐτυχίας ἢ καὶ δυστυχίας κατὰ τὴν διάθεσιν τῶν θεοπνευστῶν μάντεων, λαμβάνει ἐκάστη ἐν σκεῦος ἠχητικὸν κυρίως χάλκινον καὶ κρούουσι τάχιστα, ἵνα δείξωσιν ὅτι εἶδον τὸ σημεῖον, καὶ ἀπαλλάξωσιν οὕτω τὴν δυστυχῆ σελήνην τοῦ σκότους, τὸ ὅποσον κατορθοῦσι μετ' ἐλίγον, ἀρῶν ὁ κρότος 2500 περίπου σκευῶν ἐγείρη καὶ τοὺς ἐν τοῖς μνήμασι.

λέγουσιν, ὅτ' Ἀριάδνην ἐκεῖ τὴν εὐπλόκαμον
 [ἔθεσας,
 Εἶτ' ἐλησμόνησε, στρέφων ἐκ Κρήτης Θεσεὺς ὁ
 [Αἰγέως.
 Ἰὺγξ, τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον ἐδῶ πρὸς τὸν οἶκόν
 [μου ἔλκε.
 Ἐν παρ' Ἀριάσιν ὑπάρχει φυτὸν τὸ ὅποσον
 [τρελλαίνει
 πώλους καὶ ἵππους ταχείας καὶ τρέχουσιν ἄνω
 [εἰς ὄρη.
 Εἶθε δ' ἐγὼ καὶ τὸν Δέλφιν νὰ ἴδω μαινόμενον
 [οὔτω,
 ἔνδον τοῦ οἴκου αὐτοῦ, ἐκ λιπώδους ἐλθόντα
 [παλαιστράς.
 Ἰὺγξ, ἐκεῖνον τὸν ἄνδρα ἐδῶ πρὸς τὸν οἶκόν
 [μου ἔλκε.
 τοῦτο τὸ κράσπεδον, ὅπερ ἐκ χλαίνης τοῦ Δέλ-
 [φιδος ἔχω
 κάψει, εἰς πῦρ καυστικὸν κατακόπτουσα τῶρα
 [τὸ ῥίπτω.
 Οἴμοι, ὃ ἔρωσ σκληρὸς, τοῦ προσώπου τὸ μέλαν
 [μου αἶμα
 τί μ' ἀπερρόφησας ἅπαν, ὡς βδέλλα εἰς λίμνην
 [τραφαῖσα;
 Ἰὺγξ, τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον ἐδῶ πρὸς τὸν οἶκόν
 [μου ἔλκε.
 Αὔριον τρίψασα σαῦραν ποτὸν εἰς αὐτὸν θά
 [προσφέρω
 κάκιστον. Θεστυλι ταῦτα τὰ φάρμακα ἦδη λα-
 [βοῦσα,
 ἄνωθεν χρίσον ἐκεῖνου καλῶς τὸ κατώφλιον,
 [ὅπερ
 ἔτι δεμμένην κρατεῖ τὴν ψυχὴν μου· ἐκεῖνος δ'
 [οὐδένα
 λόγον ποιεῖ δι' ἐμὲ, ὁ ἀμείλιχτος· οὕτω δέλεγε.
 πτύουσα, ἀνὴν τὰ ὅστα τὰ τοῦ Δέλφιδος χρίω»
 [ἐνταῦθα.
 Ἰὺγξ, ἐκεῖνον τὸν ἄνδρα ἐδῶ πρὸς τὸν οἶκόν
 [μου ἔλκε.
 Μόνη δ' ὑπάρχουσα, πόθεν τὸν ἔρωτα τῶρα νὰ
 [κλαύσω;
 πόθεν νὰ κάμω ἀρχὴν, τὸ κακὸν μ' ἐπροξένησε
 [τοῦτο
 τίς; Πρὸς ἡμᾶς Ἀναξῶ τοῦ Εὐδοῦλου ἢ κόρη
 [κρατούσα
 κἀνίστρον ἦλθ' εἰς τὸ ἄλλος ἐδῶ τῆς Ἀρτέμιδος·
 [ταύτην
 ὅμως πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα θηρία συνώδευον
 [τότε,
 περίξ ἰστάμενά, ἔτι καὶ λέαινα μία ὑπῆρχε.

λέγε μου πῶς, σεβασμία σελήνη ὁ ἔρωσ προῆλθε.
 Τότε ἢ καλότυχος Θεᾶσσα τροφὸς τοῦ καλοῦ
 [Θευχαρίδου,
 ἥτις πλησίον κατώκει ἐμοῦ, μετ' εὐχῶν παρε-
 [κάλει,
 ὅπως ἐξέλθω μαζῆ καὶ ἰδῶ τὴν πομπὴν (*) ἢ
 [ἀξία
 οἴκτου, φοροῦσα χιτῶνα καλὸν πορφυροῦν καὶ
 [ζυστίδα (**)
 πᾶνυ λαμπρὰν τῆς καλῆς; Κλεαρίστης, μαζῆ ἢ
 [κολούθου.
 Λέγε μου πῶς, σεβασμία Σελήνη, ὁ ἔρωσ προ-
 [ῆλθε·
 Οὔσα δὲ ἦδ' εἰς τὸ μέσον ὁδοῦ ὀμαλῆς, εἰς τὸ
 [μέρος
 ἐνθ' ὁ τοῦ Αὐκωνος οἶκος· ἐκεῖ διαβαίνοντας
 [βλέπω
 δύο τὸν Δέλφιν κ' ὁμοῦ τὸν Εὐδάμιππον, οἵτι-
 [νες εἶχον
 γένειον ὄντως κ' αὐτοῦ τ' ἐλιγροῦσιν (***) ζαν-
 [θότερον χρώμα.
 στηθὴ δὲ στίλβοντα πλέον ἢ σὺ, σεβασμία Σε-
 [λήνη·
 τοῦτο δ' ἐπόμενον ἦτο, ἀφοῦ πρὸ μικροῦ τὰς
 [ἀσκήσεις
 εἶχον τοῦ σώματος παύσει, τοὺς μῦς ἰσχυροὺς
 [καταστάντες.
 Λέγε μου πῶς, σεβασμία Σελήνη, ὁ ἔρωσ προ-
 [ῆλθε·
 τούτους δ' ἰδοῦσα τοσοῦτον ἐγὼ ἢ ἀθλία ἐμάνην,
 ὡστ' ἡ ψυχὴ μου ἐντὸς προσεβλήθη· αὐτὸ δὲ τὸ
 [κάλλος
 ἅπαν ἐφθάρη, κ' οὐδὲ τὴν πομπὴν κατὰ νοῦν
 [εἶχα πλέον·
 οὔτε ἐγνώρισα πῶς εἰς τὸν οἶκόν μου πάλιν
 [ἀπῆλθον·
 μία δὲ νόσος φλογώδης εὐθύς μὲ κατέβαλεν,
 [ὥστε
 δέκα ἡμέρας καὶ νύκτας κατάκοιτος ἦμην εἰς
 [κλίνην.
 Λέγε μου πῶς, σεβασμία Σελήνη ὁ ἔρωσ προῆλθε.
 Ὅπως δ' ὁ θάψος (***) κατέστη τὸ χρῶμα, κ'

(*) Ἔθος ἦτο, αἱ εἰς ὦραν γάμου νέαι νὰ πορεύονται εἰς τὸ ἄλλος τῆς Ἀρτέμιδος καὶ νὰ ἀφιερῶσι τὴν παρθενίαν των εἰς τὴν παρθένην θεᾶν Ἀρτεμιν.
 (***) Ἐνδύμα ἀνάλογον πρὸς τὸ φουστάνι.
 (****) Φυτὸν ὑπόχρυσον ἐκφύον ἄνθος, τὸ νῦν δάκρυα τῆς Παναγίας.
 (****) Ἐβλὸν διὰ τοῦ ὅποιου χρωματίζουσι τὰ ἔσοα.

[αἱ τρίχες μου πᾶσαι
 ἐπιπτον ἄνωθεν, ὥστε ὀστέα καὶ δέρμα κατέστην.
 Τίνος δ' οἰκίαν ἀφῆκα, ἢ ποίας παρέλειψα γραικῆς
 οἴκημα, ἧς ἢ ὠδὴ θεωρεῖται ὡς φάρμακον νόσου;
 πλὴν ἀνακούφισιν μάτην ἐζήτου, ὁ χρόνος δ'
 [ἐπέτα.
 Λέγε μου πῶς, σεβασμία σελήνη ὁ ἔρωσ προῆλθεν.
 Τότε ἢ ναγκάσθην νὰ εἶπω τὸ πρᾶγμα ἄληθῶς
 [εἰς τὴν δούλην.
 Θεστυλι, τῶρα σὲ θέλω, προσπάθησον, ἴσως
 [ἐφεύρης
 μέσον τι σὺ θεραπείας τῆς τόσον φθειρούσης με
 [νόσου.
 Φεῦ! μ' ἐκυρίευσεν ὄλην ὁ Μύνδιος· σὺ δὲ ἐλ-
 [θοῦσα
 ἐνθ' ὁ Τιμάγετος ἔχει παλαίστραν, ἐκεῖ καθη-
 [μένη,
 φύλαξον τοῦτον· διότι συγνάξει ἐκεῖ, καὶ εὐ-
 [ρίσκει
 οὗτος ἐκεῖ ἠδονὴν νὰ πηγαῖνῃ· καὶ ἴσως τὸν
 [ἴδῃ.
 Λέγε μου πῶς, σεβασμία Σελήνη, ὁ ἔρωσ προ-
 [ῆλθε.
 Ὅταν δὲ μόνον αὐτὸν ἀπαντήσῃς, ἡσυχῶς εἰ-
 [πέ του,
 Ὅτ' ἢ Σιμαίθα σὲ θέλει, καὶ ἔλα μαζῆ του ἐν-
 [ταῦθα·
 τοῦτο τῆς εἶπον· ἐκεῖνη δ' ἀπῆλθε καὶ μόλις
 [ὀλίγος
 χρόνος παρῆλθε· κ' ἐδῶ τὸν λαμπρόχρουν ὠδή-
 [γησε Δέλφιν.
 Ἄμα δ' ἐνόησα τοῦτον ἐγὼ, ὑπερβάντα μὲ βῆμα
 κοῦφον τὴν θύρα μου, πλέον αὐτῆς τῆς χιό-
 [νος ἐπάγη·
 πλὴν ὁ ἰδρὼς τοῦ μετώπου ὡς θρόμβος κατήρ-
 [χετο δρόσου.
 Οὕτ' ἠδυνάμην φωνὴν νὰ ἐκφέρω τοῦλάχιστον
 [τόσην,
 ὅσην ἐκπέμπουν τὰ βρέφη ἐν ὑπνῷ κλυζόμενα,
 [ἵνα
 ταῦτα ἀκούσασα φθάσῃ σιμαῖ ἢ φιλόστοργος
 [μήτηρ,
 ὡσπερ δὲ κοῦκλα ἐπάγην ἐξ ἴσου καθ' ὅλον τὸ
 [σῶμα.
 Λέγε μου πῶς, σεβασμία σελήνη, ὁ ἔρωσ προῆλθεν·
 ἄμα δ' ὁ ἄστοργος μ' εἶδε, στηρίξας τὰ ὀμ-
 [ματα κάτω.
 εἶτ' εἰς κλιντῆρα καθίσας, ὠμίλησε πρῶτος
 [εἰπῶν μὲ·
 τόσον ἐπρόφθασας σὺ εἰς τὸν οἶκον τὸν σὸν νὰ

[μὲ φέρης,
φίλη Σμαίθα, ποῖν ἔτι αὐτόκλητος ἔλθω, ὅποσον
πρὶν ποτ' ἐγὼ τὸν Φιλῖνον τὸν εὐχαριν ἐφθάσα
[τρέχων.
Λέγε μου πῶς, σεβασμία σελήνη, ὁ ἔρωσ προῆλθε;
ἦλθον κ' ἐγὼ μὰ τὸν ἔρωτ' αὐτὸν τὸν γλυκύν'
[ἐνθ' μ' εἶχον
(*) τρεῖς ἢ τέσσαρες φίλοι τὴν νύκτα αὐτὴν προσ-
[καλέσει,
μῆλα (**) κρατῶν Διονύσου ἐντὸς τῶν ὠραίων
[μου κόλπων,
πρὸς δ' ἑσπεμμένος μὲ λεύκη φυτὸν ἱερὸν Ἴρα-
[κλέους
Πέρυξ αὐτῆς πορφύρας ἐζωσμένη ἢ λεύκη ται-
[νίας.
Λέγε μου πῶς, σεβασμία Σελήνη, ὁ ἔρωσ προ-
ἦλθε.
Κι' ἂν μὲν ἐδέχεσθαι τοῦτο θά ἦτο καλόν σας;
[διότι
πάντες οἱ νέοι μὲ λέγουσ, ὅτ' εἶμαι ταχὺς καὶ
[ἠραῖος
ἤσυχος δ' ἤθελον μείνει, ἂν μόνον τ' ὠραίων σου
[στόμα
μ' ἐδίδοσ νῦν γὰ φιλήσω· ἂν ὅμως μ' ἠθέλειτ'
[ἠθήσει,
κ' ἤθελε κλείσ' εἰς ἐμὲ μὲ μοχλὸν τῆς οἰκίας ἢ
[θύρα,
(***) τότε πελέκεισ καὶ πῦρ ἐφ' ὤμων ἀληθῶς ἐ-
[πιπέρω.
Λέγε μου πῶς, σεβασμία Σελήνη, ὁ ἔρωσ προ-
ἦλθε.
Πρῶτον μὲν νῦν χρωστώ εἰς τὴν Κύπριδα χά-
[ριν, ὦ γυναῖκα,
εἶτα πρὸς σὲ ἐκ πυρός με λυτρώσασαν, στεί-
[λασα, ἵνα
ἔλθω πρὸς τοῦτον τὸν οἶκον ἡμίφλεκτος οὕτω·
[διότι
φλέγει πολλάκις ὁ ἔρωσ κι' αὐτοῦ τοῦ δεινοῦ
[Ἰφαιστείου,
ὅπερ τὴν νῆσον Λιπάραν φλογίζει χειρότερον ἔτι.

(*) Μετεφραστικῶς τὸν στίχον τοῦτον, διότι κατὰ τὸν ἐρωτικὸν σκοπὸν τοῦ Δελφικοῦ δένδρου θύρα μὲν εἶπεν, ὅτι ἦλθον μὲ ἄλλους τρεῖς ἢ τέσσαρες φίλους· οὐδὲ ἤρμοξε γὰρ εἶπεν, ἔτι ἄλλων κατόπισ τριῶν... φίλων. Εἰ δὲ τινες τῶν περὶ τὰ φιλόλογικὰ ἀπολαύσεων, ἐπὶ τούτῳ χαλεπαίνοντο, γινώσκουσι, ὅτι τὴν ὠμὴν καὶ οὐ νόμον ἀπορρίπτουσι.

(**) Διὰ τῶν μῆλων καὶ τῆς λεύκης... θέλει γὰρ δεῖξαι, ὅτι ἦλθε πρὸς αὐτὴν ὡς ἐραστὴς, ἀληθῆς; ἀνεσπεμμένος.

(***) Ἐπὶ τῶν μῆλων καὶ λεύκης...

Λέγε μου πῶς, σεβασμία Σελήνη, ὁ ἔρωσ προ-
ἦλθεν.
Οὗτος ποιεῖ τὴν παρθένον νὰ φεύγῃ τρελλὴ ἐκ
[τοῦ οἴκου,
Νύμφας δὲ κάμνει ν' ἀφίνουσ θεσμάς ταῦ ἀνδρός
[τῶν τὰς κλίνας.
Οὕτω μὲν εἶπεν ἐκεῖνος, ἐγὼ δὲ ταχέως πει-
[σθεῖσα,
ἔλαβον τούτου τὴν χεῖρα κ' εὐθὺς ἐπὶ κλίνης
[τὸν θέτω,
οὔσης πολὺ μαλακῆς· καὶ τὰ σώματα τὸτ' ἀμ-
[φοτέρων
λίαν ἐτέρποντο, πλέον θερμὰ δὲ τὰ πρόσωπα
[ἦσαν
τότε ἢ πρὶν, κ' ἐφεξῆς ψιθυρίζοντες πάνυ ἠδέως
μόνοι ἐκείμεθα. Τέλος πρὸς τί νὰ μακρύνω τὸν
[λόγον,
φίλη σελήνη τὰ μέγιστ' ἐπράχθησαν κ' ἔκτοτ' ὁ
[πόθος
ἦτο ἡμῖν ἀμοιβαῖος, κι' οὐδέποτε ἐκεῖνος ἀκόμη
μ' ἐμεμψε μέχρι τῆς χθῆς, οὐδ' ἐγὼ ποτε τοῦ-
[τον, ἀλλ' ἦλθε
πρὸς με ἢ μήτηρ ἐδῶ τῆς ἐμῆς αὐλητρίδος Φι-
[λίστες
ἢ Μελιζοῦς· τοῦ ἡλίου, ὅποταν οἱ ἵπποι δρομαίως
ἔτρεχον, ἵνα ἡμῖν τὴν βοδόχρουν αὐγὴν ἐκ τοῦ
[πόντου
φέρωσι, κ' εἶπέ μοι ἄλλα πολλὰ, καὶ προσέειπε,
[τὸν Δέλοφιν
ὅτι κατέλαβεν ἔρωσ· ἀλλ' ὅμως σαφῶς δὲν γνω-
[ρίζω,
ἂν γυναικὸς ἢ ἀνδρός τὸν κατέλαβε πόθος; διότι
λόγον πρὸς τοῦτο οὐδένα μ' ἀνέφερε, δὲ ὅτι
ἄκρατος ἔρωσ κατεῖχεν αὐτὸν, καὶ ταχέως ἀ-
[πῆλθε,
κι' ὅτι κοσμοῦνται οἱ οἴκοι ἐκεῖνοι μὲ στέφανα
τούτου.
Ταῦτα μοι εἶπεν ἡ φίλη, κι' ἐγὼ τὴν πιστεύω·
[διότι
ἄλλοτε τρεῖς καὶ τετράκις ἐσύχναζομαι πρὸς με,
[πολλάκις
δ' ἔθετ' ἐδῶ τὸ ἀγγεῖον τῶν μύρων του νῦν δὲ
[παρῆλθον
δώδεκα ὄλαι ἡμέραι, αὐτὸς διατί δὲν ἐφάνη;
Πῶς ποτε ἦθελ' ἡμᾶς λησμονήσει, ἂν ἄλλο περ-
[πίνω τι
τοῦτον δὲν ἐθέλω; τῶρα λοιπὸν διὰ μόνων τῶν
[φίλων
θέλω αὐτὸν γοητεύσει, ἂν δ' ἔτι αὐτὸς μὲ λυπήσῃ,
μὰ τοὺς θεοὺς εἰς τὴν πύλην τοῦ Ἄδου ἀμέσως

[τὸν ῥίπτω.
Ἐχουσα φάρμακα πάνυ κακὰ φυλαγμένα εἰς
[κύστιν,
ἄτιν' Ἀσύριος φίλος μ' ἐδίδαξε δέσποινι. Ἦδη
χαίρουσα σὺ μὲν τοὺς ἵππους πρὸς πόντον τὸν
[ἄπειρον πρέπε
θεῖα σελήνη. Ἐγὼ δὲ καθὼς ὑπεσχεθῆν τὸ πάθος
θέλω τοῦμόν ὑποφέρει. Σελήνη λαμπρόχρως χαίρει·
χαίρετε δ' ἔτι κ' οἱ ἄλλοι ἀστέρες τὸ ἤσυχον
[ἄρμα
μόνοι τῆς μαύρης νυκτὸς συντροφεύοντες, χάρι-
τος πλήρεις.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Κατασκευὴ τῶν ὑποκαπιτισμῶν τοῦ χλωρίου.

Οἱ διὰ τοῦ χλωρίου ἀερίου ὑποκαπιτισμοὶ ἐδείχθησαν ἀείποτε ὠφέλιμοι καθ' ἀπάντων τῶν κολλητικῶν νοσημάτων, κατὰ τοῦ τύπου, τῆς εὐλογίας καὶ κατὰ τῆς ἰδίας βροτολογίου χολέρας, καὶ ἐπειδὴ ὁ πρὸς τοῦτον τὸν σκοπὸν χρήσιμος Μαγγανίτης (ὑπεροξειδίου τοῦ Μαγγανιζίου) ὑπάρχει πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἵνα ἕκαστος δυνηθῆ νὰ τοὺς κατασκευάζῃ ἐν καιρῷ τῆς ἀνάγκης, κοινοποιούμεν τὸν τρόπον τῆς κατασκευῆς αὐτῶν. Ἐνωσον 2 μέρη ξηροῦ κοινοῦ ἁλατος μεθ' ἐνὸς λεπτῆς κόνεως τοῦ Μαγγανίτου λίθου καὶ ἐπίχυσον τὸ μίγμα τοῦτο ἐντεθὲν εἰς πῆλινον ἀγγεῖον μετὰ τριῶν μερῶν θεϊκοῦ ὀξέως, κεκραμμένου μεθ' ἐνὸς μέρους ὕδατος καὶ θέρμανον ὀλίγον μεχρὶσού ἀρχεται ἢ ἐκλυσις κιτρίνων ἀτμῶν καὶ πληρωθῶσι τὰ δομάτια ὑπὸ τῶν πνιγηρῶν ἀτμῶν τοῦ χλωρίου ἀερίου.

Κατασκευὴ τοῦ σεραπίου τοῦ Πουρσχιου.

Ἐν τῶν πλέον ἡγαπημένων ποτῶν κατὰ τὸν χειμῶνα εἶναι τὸ καλούμενον Πούνσχιν. Διὰ νὰ δυνηθῆ νὰ κατασκευάζῃς τοῦτο ὅτε θέλης, εἰσάμαζον πρότερον τὸ ἀκόλουθον σεράπιον. Ἐπίχυσον 1/2 δραμμίου κινικοῦ τείου μετὰ 200 δραμμίων θερμοῦ ὕδατος καὶ μετὰ τούτου τοῦ ἐγγύματος βράζον 400 δράμματα ζαχάρεως καὶ 100 δράμματα τοῦ προσφάτου ζωμοῦ τῶν λεμονίων. Διὰ νὰ προσλάβῃ καὶ τὴν τῶν λεμονίων κιτριόδμον γεῦσιν καὶ ὀσμῆν, ἀπότριψον τοὺς φλοιούς τῶν λεμονίων μετὰ τμημάτων ζαχάρεως καὶ πρόσθεσον ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἐλαιόζα-

χάρου τῶν λεμονίων 60 δράμματα. Τοῦτο τὸ καλούμενον Essence de Pounsch δύναται νὰ διατηρηθῆ ἐπὶ μῆνας. Ἐν καιρῷ ἀνάγκης σύμμιζον ὀλίγον ποσὸν αὐτοῦ μετὰ θερμοῦ ὕδατος.

Περὶ μαστίχης.

Ἐπειδὴ πολλάκις ἐγένετο λόγος περὶ τῆς χρήσεως τῆς μαστίχης πρὸς κατασκευὴν βερνικίων διὰ τοὺς ζωγράφους, πρὸς φραγμὸν τῶν ὀδόντων, πρὸς κατασκευὴν τοῦ μαστιχογλυκύματος καὶ τοῦ τῆς μαστίχης ἀποθρόσματος κατὰ τῆς διαρροίας τῶν παιδίων, προσθέτομεν, ὅτι ἡ μαστίχη εἶναι ρητίνη, ἣτις ἐκρέει ἐν εἴδει δακρύων διὰ τῆς ἐγχαράξεως τῶν κλώνων τινὸς σχοίνου φουμένου εἰς τὴν νῆσον Χίον καὶ καλούμενου Pistacia Lentiscus, καὶ διὰ τοῦ τῶν δένδρων τιναγμοῦ, ἀπολαμβάνεται καὶ συλλέγεται. 23 χωρία ὑπάρχουσιν εἰς Χίον περὶ τῶν ὁσίων ταῦτα τὰ δένδρῦλλα αὐτομάτως φύονται, τὰ χόρτα ταῦτα καλοῦνται ἐν Χίῳ μαστιχοχώρα. Τὸ δὲ προϊόν τοῦτο εἶναι λίαν προσοδοφόρον καθότι πλείονα τῶν 60—80,000 κανταρίων ἐξάγονται ἐκ τῆς νήσου Χίου καὶ εἰς προλαβούσας ἐποχὰς ἦτον ἡ νῆσος ὑπόχρεως νὰ ἀποστέλῃ 300,000 λίτρας ὡς δῶρον πρὸς τὸν Σουλτάνον. Τοῦτο τὸ ὠραιότερον καὶ ἐκλεκτόν εἶδος τῆς μαστίχης ἐκλήθη Serail Mastix, καθὼς ἡ νῆσος Χίος ἐκλήθη ἕνεκα τοῦ μοναδικοῦ τούτου προϊόντος τουρκιστὶ Saki-sada (Μαστιχόνησος). Ἡ χρῆσις τῆς μαστίχης πρὸς μάσσησιν ἦτον γνωστὴ ἤδη πρὸ 2,000 χρόνων καὶ ἐκ τῆς χρήσεως τῆς μαστίχης εἶχεν ἀποκατασταθῆ ὁ τοῦ στόματος ἀήρ εὐώδης, ἐκλήθη τοῦτο τὸ φυτικὸν προϊόν μαστίχη (Mastix).

Συγκολλητικὸν μέτρον διὰ τὸ ἤλεκτρον.

Ἡ συγκόλλησις τῶν θραυσμάτων τοῦ ἤλεκτρον καὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ κατεσκευασμένων πολυτίμων ἀντικειμένων, δύναται νὰ ἐπιτευχθῆ ἢ διὰ τοῦ πυκνοῦ διαλύματος τῆς ἐνδιάλυτου ἕλαιου, ἢ ἐτι καλλίτερον διὰ τοῦ ἀκολούθου νέου συγκολλητικοῦ μέσου. Διάλυσον μέρος τῆς κόνεως τοῦ ἰδίου ἤλεκτρον (ἀποκόμματα τοῦ χειρμπαρίου συνήθως καλουμένου) εἰς θειοῦχον ἀνθρακὰ μέρη 3—4 καὶ ἐπάλειψον μετ' αὐτοῦ τὰ συγκολληθησόμενα τμήματα τὰ ὅποια μετὰ τὴν ἐντελῆ ξήρανσιν, ὑπάρχουσι στερεώτατα συγκολλημένα.

ΕΙΣ ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ.
ΤΗ ΔΕΣΠΟΙΝΙΑΙ Μ...

Ω! διατί με τή λύπη γιομάτο
Θαμπυράς τās άκτίνας, φεγγάρι,
Είς τās 'μμάτια μου τώρα διαχύνει;
Πούνης, πούνης ή προτέρα σου χάρι;

Είν' τὸ φῶς σου μυστήριο κρυμμένο
'Στ' οὐρανοῦ τ' ανεξέταστο δῶμα,
Τώρα μοιάζει με σένα ή ψυχή μου.
Μή γελάσης, φεγγάρι μ', άκόμα.

Όταν ή αὔρα μονάχη τῶν μύρτων,
Καί τῶν ῥόδων τὰ φύλλα σαλζή*

Είν' μυστήριο. και σένα, φεγγάρι,
'Ερωτῶ νά μου πῆς τί γυρεύεις.

Δέν μιλεῖς, με κυτῆς πικραμένο,
'Εννοεῖς τήν καρδιά μου τί θέλει.
Είν' ὁ ἔρω; τῶν ῥόδων, τῶν μύρτων
Κι' αὐτ' ή φύσι 'ς τὸν κόσμον τὸν στέλλει;

Πλὴν ή αὔρα, οἱ μύρτοι, τὰ ῥόδα
Εὐωδιάζουν, τὸν κόσμον στολίζουν.
'Η ψυχή και τὸ 'μμάτι τοῦς λείπει,
'Αγαπῶνται, δι' αὐτὸ παιγνιδίζουν.

Μόν' ἐκείνη δὲν εἶδε, φεγγάρι,
Τήν κρυφὴ τῶν ἀψύχων καρδιά,
'Ω! μιὰ χάρι ζητῶ ἀπὸ σένα
'Όταν ἔλθῃ νά ἰδῇ τήν ἔρμια,

'Ρίψε, ρίψε 'ς αὐτήν τās άκτίνας,
Κάμε ὥστε νά νοιώσῃ τήν φύσι,
Τήν αγάπην τῶν ῥόδων, τῶν μύρτων,
Μήπως τότε κ' ἔμέν' ἀγαπήσῃ.

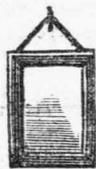
Ζακύνθη, κατὰ Ἰούλιον 1869.

* Ἀνδρέας Π. Βλαχοχρῆστος.

Λύσις τοῦ ἐν τῷ 14'. φυλλαδίου αἰτιγματος.

Κανάρης

Τὴν λύσιν ἀπέστειλαν ἡμῖν οἱ κ.κ. Α. Ρούκης και Κ. Σπυρίδης Καστελορριζίου.

ΣΕΣ

ΕΓΑΓΕ ΤΟΣ ΝΑΝΟΣ.

Εἰς τὸν πρῶτον ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ πέμψοντα ἡμῖν τὴν λύσιν τοῦ ἄνω γρίφου, δωρηθήσεται ὁ «Φαέθων», ποίημα τοῦ κυρίου Ἰωάννου Καμπούρογλου.